

פקודת העיריות

פרק ראשון: פרשנות

ועדות

1. בפקודה זו (להלן – הפקודה) –
"מועצה" – מועצה של עיריה שנתכוננה לפי הוראות הפקודה;
"חבר מועצה" – חבר מועצה שנבחר כהלכה;
"בעל" – לרבות אדם המקבל, או הזכאי לקבל, הכנסה מנכס, או שהיה מקבלה אילו היה הנכס נותן הכנסה, בין בזכותו הוא ובין כבא כוח או כנאמן, בין שהוא הבעל הרשום של הנכס ובין שאיננו הבעל הרשום, וכולל שוכר או שוכר משנה ששכר נכס לתקופה שלמעלה משלוש שנים;
"מחזיק" – אדם המחזיק למעשה בנכס כבעל או כשוכר או בכל אופן אחר, למעט אדם הגר בבית מלון או בפנסיון;
"היום הקובע" – היום שנקבע להתחלת הכנתו של פנקס הבחורים לפי סעיף 32;
"השר" – שר הפנים;
"הממונה" – הממונה על המבחן.

פרק שני: כינון עיריה

עיריות קיימות

חקמת עיריות

2. תושביו של כל אזור שתחומיו מתוארים כאמור בתוספת הראשונה הם עיריה.
3. ראש השר כי רצוי הוא שתושבי אזור פלוני – בין שהוא כולו או מקצתו בתחומה של עיריה ובין אם לאו – יהיו עיריה, אם משום שזו משאלתם של רוב תושבי אותו אזור ואם מסיבה אחרת, רשאי הוא לצוות על עריכת חקירה בדבר אותו אזור ובמשאלותיהם של תושביו, על ידי ועדה שלפחות אחד מחבריה איננו עובד המדינה (להלן בפרק זה – ועדת חקירה), ולאחר עיון בתסקיר של ועדת החקירה רשאי הוא, לפי שיקול דעתו, להכריז שתושבי אותו אזור יהיו עיריה.

הסדרת הבחירות
ועניינים אחרים
של עיריה מוקמת

4. הכריז השר מכוח סעיף 3, כי תושבי אזור פלוני יהיו עיריה – יקבע תאריכים, זמנים ומקומות, ימנה פקידים ואנשים אחרים, לענין בחירות או למטרה אחרת, ויפעל ויורה –
(1) בדבר אופן עריכת הבחירות הראשונות וכל הבאות אחריהן, לפי הפקודה, וזמנים שיהיו כשרים לבחור ולהיבחר בבחירות אלה, או כל ענין אחר;
(2) בדבר מילוי תפקידיהם של ראש העיריה ושל חברי מועצתה עד לבחירת המועצה הראשונה;
(3) בדבר הקביעתם של נכסים לעיריה;
(4) בכל דבר אחר.
- הכל כפי שייראה לו בתוך לשם החלת הפקודה על אותה עיריה עם כינונה.

חקמת עיריה
במקום מועצה
מקומית

5. הכריז השר מכוח סעיף 3, כי תושבי אזור פלוני יהיו עיריה, וערב תחילת האכרזה היתה קיימת באותו אזור, כולו או מקצתו, מועצה מקומית אחת, יחולו הוראות אלה:
(1) העיריה תהא חליפתה של המועצה המקומית, הן לזכויותיה והן לחובותיה ולהתחייבויותיה והן למעמדה בכל ענין אחר, ובין השאר – לענין ארגנות, אגרות, היסלים, דמי השתתפות ותשלומי חובה אחרים שהוטלו כדין על ידי המועצה המקומית וטרם נגבו;
(2) מועצת העיריה הראשונה תהיה מורכבת ממי שהיו ערכ ההכרזה חברי המועצה המקומית;

(3) חוקי העזר, התקנות האחרות, לוח השומה, התקציב, הרשימות, והיתרים המסמכים האחרים שהותקנו או ניתנו כדין על ידי המועצה המקומית או רשות מרשויותיה, יעמדו בתקפם, בשינויים המזוייכים לפי הענין, עד שיפקעו או ישנונו על פי האמור בהם או על פי כל חיקוק או עד שהעיריה או רשות מרשויר תיה יבטלום או ישנום מכוח כל חיקוק;

(4) כל הליך שהיה ערב תחילת האכרזה תלוי ועומד לפני המועצה המקומית או רשות מרשויותיה, או לפני בית דין שהוקם על ידי המועצה המקומית או שאוור שיפוטו נקבע באופן הכולל את תחום המועצה המקומית, יוסיפו לדון בו ויכריעו בו כאילו המשיכה המועצה המקומית בקיומה;

(5) מי שערב תחילת האכרזה היה רשאי להגיש, תוך זמן קצוב, ערר או ערעור לפני המועצה המקומית או רשות מרשויותיה, או לפני בית דין כאמור בפסקה (4), או לבקש מהם סעד כיוצא באלה, רשאי לעשות כן לפני אותם המוסדות והם ידונו ויכריעו בהם כאילו המשיכה המועצה המקומית בקיומה;

(6) רשאי השר לתת הוראות בכל ענין אחר הנוגע לשינויים ותובעים מהקמת העיריה ורשויותיה במקום המועצה המקומית ורשויותיה, וכן הוראות משלימות כדי להבטיח את ביצוען של הוראות סעיף זה, והוראות אלה יעמדו בתקפן עד שיבוטלו או ישנונו על ידי העיריה מכוח סמכותה באותו ענין לפי כל חיקוק.

6. הכריז השר מכוח סעיף 3 כי תושבי אזור פלוני יהיו עיריה, וערב תחילת האכרזה היו קיימות באותו אזור, כולו או מקצתו, יותר מרשות מקומית אחת, אם עיריה ואם מועצה מקומית (להלן – רשויות קודמות), יהולו הוראות אלה:

(1) לוח השומה של כל אחת מהרשויות הקודמות שנערך כדין, וכן הרשימות, היתרים ומסמכים אחרים כיוצא באלה שניתנו כדין על ידי רשות קודמת או רשות מרשויותיה, יעמדו בתקפם עד שיפקעו או ישנונו על פי האמור בהם או על פי כל חיקוק או עד שהעיריה או רשות מרשויותיה יבטלום או ישנום מכוח כל חיקוק;

(2) השר רשאי ליתן ההוראות הדרושות, לדעתו, כדי להבטיח את רציפותו של השלטון המקומי באותו אזור, ובין השאר –

(א) להכריז על העיריה כחליפתה של רשות קודמת, הן לזכויותיה והן לחובותיה ולהתחייבויותיה הן למעמדה בכל ענין אחר, ובין השאר – לענין ארנונות, אגרות, היטלים, דמי השתתפות ותשלומי חובה אחרים שהוטלו כדין על ידי רשות קודמת וטרם נגבו, הכל במידה שיקבע השר כהוראה;

(ב) לקיים ולתאם, במידה שיקבע כהוראות, את תקפם של חוקי העזר, התקנות והתקציב של כל אחת מהרשויות הקודמות שהותקנו או אושרו כדין;

(ג) לקבוע את הרשות אשר תדון בהמשך ההליכים שהיו תלויים ועומדים, ערב תחילת האכרזה, לפני רשות קודמת או רשות מרשויותיה, או לפני בית דין שהוקם על ידי רשות קודמת או שאוור שיפוטו נקבע באופן הכולל את תחום הרשות הקודמת, וכן לקבוע דרך הגשתם וקבלתם של עררים, ערעורים וכיוצא באלה שאדם היה רשאי להגישם ערב תחילת האכרזה לרשות של רשות קודמת ולהאריך את המעשים להגשתם; הוראות אלה יעמדו בתקפן עד שיבוטלו או ישנונו על ידי העיריה מכוח סמכותה באותו ענין לפי כל חיקוק.

הקמת עיריה
במקום מספר
רשויות מקומיות

7. עיריה של תושבי אזור פלוני תיקרא על שם אותו אזור יהיה לה קיום תמיד וזכות לחברו ולהיתבע בשמה המואגד.
8. ראה השר, כי רצוי הוא לשנות תחומה של עיריה פלונית. כפי שהוא ממואר בתוספת הראשונה או כפי שהוכרז על ידי השר מכוח סעיף 3, להרחיבו או לצמצמו – אם משום שזו משאלתם של רוב בני העיר ואם מסיבה אחרת – רשאי הוא לצוות על עריכת חקירה בדבר תחום העיריה על ידי ועדת חקירה, בהתחשב עם כל מופעל או פיתוח המבוצעים על ידי העיריה, ולאחר עיון בתסקיר של הועדה רשאי הוא, לפי שיקול דעתו, לשנות דרך אכרזה את התחום, להרחיבו או לצמצמו.
9. הוראות סעיף 6 יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על הרחבת תחום עיריה על ידי צירוף אזור שהיה כולו או מקצתו, ערב האכרזה, כלול בתחום עיריה או מוצעה מקומית.
10. השר רשאי דרך אכרזה לשנות תיאורו של תחום עיריה בלא לערוך חקירה כאמור בסעיף 8, ובלבד ששינוי התיאור אינו משנה את התחום ואינו מרחיבו או מצמצמו.
11. ראה השר, כי רצוי הוא שתושבי אזור פלוני יחדלו להיות עיריה – אם משום שזו משאלתם של רוב בני העיר שבאותו אזור ואם מסיבה אחרת – רשאי הוא לצוות על עריכת חקירה בדבר אותו אזור ובמשאלתם של בני העיר שבו על ידי ועדת חקירה, ולאחר עיון בתסקיר הועדה רשאי הוא, לפי שיקול דעתו, לבטל דרך אכרזה את העיריה ולהורות לפי הצורך בדבר הקניית כל נכס מבכסיה, והנכס יוקנה לפי ההוראות.

פרק שלישי: רובע עירוני

12. רשאי השר להכריז שאזור פלוני הכלול בתחום העיריה יהיה רובע עירוני, אם נוכח שתושבי אותו אזור רוצים בכך.
13. הוכרז רובע עירוני לפי הוראות הפקודה, יהיה לו ועד שייקרא ועד רובע פלוני.
14. הוכרז רובע עירוני, יקבע השר בתקנות הוראות בדבר –
- (1) השיטה לבחירות ועד הרובע;
  - (2) כשירותם של הבוחרים;
  - (3) כשירותם של חברי הועד;
  - (4) ישיבותיו של הועד וסדרי עבודתו;
  - (5) פיקוח על העבודות המבוצעות על ידי הועד;
  - (6) פיקוח על הוצאת כל סכום כסף על ידי הועד.
15. נראה לוועד רובע פלוני, כי רצוי הוא שתוצא הוצאה נוספת לצרכי עבודות ציבוריות של הרובע, ונחיותיו והנאותיו, ימציא פרטים עליהן, בצירוף אומדן העלות שלהן, למועצת העיריה שבתחומה נמצא הרובע ולמונה, והוא רשאי, לאחר עיון בחוות דעת המועצה לענין זה, לאשר ההוצאה.

16. (א) אושרה הוצאה כאמור בסעיף 15, מותר לגבותה מתושבי הרובע בדרך של תוספת אחוזים על הארנונה הכללית המשתלמת על ידי תושבי אותו רובע.
(ב) התוספת תישום ותיגבה על ידי המועצה שבתחומה נמצא הרובע וכל הוצאות פקודה זו בדבר גביית ארנונות יחולו על האחוזים כאמור.
(ג) הסכום שנגבה כאמור ישולם לרעד הרובע ויוצא על ידיו לצורך העבודות, הגחירות וההנאות שאושרו.

פרק רביעי: כינון מועצת עירייה

דרך פעולתה של
עירייה

17. עירייה תפעל באמצעות מועצה.

בזירת המועצה

18. מועצה תיבחר לפי הוראות הסקודה.

מספר חברי
המועצה

19. (א) מספר החברים של מועצה העומדת לבחירה ייקבע על ידי השר לפי הטבלה הנתונה להלן בהתאם למספר התושבים שהיו רשומים ביום הקובע בספר התושבים המתנהל לפי פקודת מרשם התושבים, תשי"ט-1949¹, והנוגע לתחום העירייה; תעודה מאת השר המעידה על מספר זה תשמש ראיה חותכת לתכנה; וזו הטבלה:

מספר חברי המועצה	מספר התושבים	הסוג
9 עד 15	עד 5,000	א'
15 עד 21	5,001 עד 25,000	ב'
21 עד 31	25,001 עד 100,000	ג'
	למעלה מ-100,000	ד'

- (ב) השר רשאי להגדיל את מספר חברי המועצה של עירייה הנמנית עם סוג משלרשת הסוגים הראשונים, כדי המספר המקסימלי הקבוע בטבלה לסוג הכא אחריו.

מועצה לבחירות

20. הבחירות הבאות לכל המועצות שלאחר יום ח' בסיון תשכ"ג (31 במאי 1963), יקוימו ביום שבו יקוימו הבחירות לכנסת הששית, ומאז ואילך כל ארבע שנים, ביום ג' השלישי לחודש חשון שבתום ארבע השנים; ובלבד שהשר יהיה רשאי, בנסיבות מיוחדות שהן לדעתו מצדיקות זאת, לקבוע לעירייה פלוגית מועד בחירות אחר.

חזית המועד
על ידי הממשלה

21. החליטה הממשלה כי אי אפשר לקיים בחירות, או לא קוימו בחירות, במועדן בשום עירייה, יקבע השר מועד חדש לבחירות שיהיה מיד לאחר שחלפה הסיבה לאי קיום הבחירות במועדן.

חזית המועד
על ידי השר

22. החליט השר כי אי אפשר לקיים בחירות, או לא קוימו בחירות, במועדן בעירייה פלוגית, יקבע השר, בהתייעצות עם המועצה הקיימת אותה שעה, מועד חדש לבחירות שיהיה מיד לאחר שחלפה הסיבה לאי קיום הבחירות במועדן.

פרסום המועד

23. הודעה על מועד בחירות תפורסם ברשומות.

בניסה לתפקיד

24. מועצה חדשה תיבנס לתפקידה למחרת יום היבחרה, ותקיים את ישיבתה הראשונה תוך ארבעה עשר יום מאותו יום.

¹ ע"ר תש"מ, תוס' א' ס"ב 68, עמ' 164.

פרק המישי: הכנת הבחירות

סימן א': ועדת בחירות

הרכב ועדת
בחירות ובחירות

27. (א) ליד עיריה בה מכהנת מועצה תוקם ועדת בחירות שתהיה מורכבת מגיצי הסיעות המיצגות במועצה הקיימת אותה שעה; מספר גיצי כל סיעה בועדה – כמספרם במועצה.

(ב) יושב ראש ועדת הבחירות ושאר חבריה ייבחרו על ידי המועצה מבין תושבי תחום העיריה; בחירתם סעונה אישור מאת השר.

(ג) כדי להבטיח ייצוג לחוגי ציבור שאינם מיוצגים במועצה, רשאי השר לצרף לוועדת הבחירות חברים נוספים, ובלבד שמספרם לא יעלה על רבע מהמספר הכולל של החברים, הנבחרים והמצורפים גם יחד.

ועדת בחירות
שאינה פועלת
כראוי

28. (א) ועדת בחירות שאינה ממלאת את תפקידה כראוי, או שהיא מתמהמהת או מתרשלת במילוי תפקידה, רשאי השר להתרות בה; לא שעתה ועדת הבחירות לאתראה, רשאי השר לפטרה, ובמקרה זה תבחר המועצה כועדת בחירות חדשה, לפי האמור בסעיף 27 סעיפים קטנים (א) ו-(ב), תוך מועד שיקבע השר; לא בחרה המועצה כועדת בחירות חדשה תוך המועד הקבוע, רשאי השר למנות את ועדת הבחירות החדשה.

(ב) ועדת בחירות חדשה שאינה ממלאת את תפקידה כראוי, או שהיא מתמהמהת או מתרשלת במילוי תפקידה, רשאי השר לשנות את הרכבה או לפטרה ולמנות ועדה אחרת במקומה.

(ג) השר רשאי לצוות שועדת בחירות חדשה תשלים את העבודה שהתחילה בה כל ועדה קודמת.

ועדת בחירות
ממונה

29. ליד עיריה בה מכהנת ועדת עיריה תוקם ועדת בחירות שתמונה על ידי השר, לאחר התייעצות עם ועדת העיריה; אחד מחברי ועדת הבחירות ימונה על ידי השר להיות יושב ראש ועדת הבחירות.

מגין חוקי

30. רוב חברי ועדת הבחירות הם מגין חוקי בישיבותיה.

הנהל בועדת
בחירות

31. החלטה של ועדת הבחירות מתקבלת ברוב קולותיהם של חברי הועדה המצביעים בישיבה שיש בה מגין חוקי; היו הקולות שקולים, תכריע דעתו של יושב ראש הועדה; ואולם כדיון בערר רשאי כל חבר מחברי הועדה שדעתו אינה כדעת היושב ראש לבקש בו במקום הצבעה נוספת בישיבה שניה; היו הקולות שקולים גם בהצבעה הנוספת, תכריע דעתו של היושב ראש.

סימן ב': פנקס בוחרים

היום הקבוע
להכנת הפנקס

32. ביום שיקבע השר לכך תתחיל ועדת הבחירות בהכנת פנקס הבוחרים שיכיל שמותיהם ושמות משפחותיהם של הבוחרים, גילם או שנת לידתם ומעניהם; סדר הכנת הפנקס ייקבע על ידי ועדת הבחירות באישור השר.

33. לשם הכנת פנקס הבחורים –

- (1) תשתמש ועדת הבחירות בספר התושבים המתנהל לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949, והנוגע לתחום העיריה, ובכל חומר אחר שיגיע אליה, לרבות בקשות שהוגשו לה על ידי מעוניינים;
- (2) רשאית ועדת הבחירות לדרוש מכל תושב ומכל בעל או מחזיק של נכס בתחום העיריה שימסור לה או לשליחיה, באופן, במקום ובזמן שתקבע, כל ידיעה שבידו ושיראה לה או לשליחיה כל מסמך שברשותו.

הוצאות הבחירות

34. ההוצאות הכרוכות בהכנת פנקס הבחורים ובעריכת הבחירות ישולמו מתוך קופת העיריה.

בעלי זכות לבחור

35. (א) הזכות להירשם כבחור בפנקס הבחורים נתונה לכל אדם שנתקיימו בו שתי אלה:

- (1) ביום הקובע ובמשך ששת החודשים שקדמו לו – היה מקום מגוריו הקבוע בשטח הכלול ביום הקובע בתחום העיריה;
  - (2) ביום 31 בדצמבר שלפני היום הקובע היה בן שמונה עשרה שנה ומעלה.
- (ב) כל הרשום בפנקס הבחורים ייחשב לענין הפקודה כבן-עיר ויהיה זכאי להשתתף בבחירת המועצה.

(ג) כדי להסיר ספק נאמר בזה כי לענין הפקודה –

- (1) אין לאדם בכל יום מן הימים אלא מקום מגורים קבוע אחד;
- (2) מקום מגוריו הקבוע של חייל בצבא-הגנה לישראל הוא המקום שהיה מקום מגוריו הקבוע ביום התגייסותו.

בעלי זכות
להיבחר

36. כל הרשום בפנקס הבחורים וביום 31 בדצמבר שלפני היום הקובע היה בן עשרים שנה ומעלה זכאי להיות מועמד ולהיבחר כחבר המועצה, חוץ ממי שמקום מגוריו הקבוע חדל להיות בתחום העיריה לפני המועד שנקבע להגשת רשימות המועמדים או לפני מועד הבחירות.

מסרם פנקס
הבחורים

37. (א) משזוכן פנקס הבחורים – יוגחו עתקים שלו במשרדי העיריה ובמקומות אחרים שתקבע ועדת הבחירות.

(ב) כל חבר מחברי ועדת הבחירות זכאי לקבל עותק של פנקס הבחורים, בתשלום או בלי תשלום, כפי שתקבע ועדת הבחירות.

(ג) יושב ראש ועדת הבחירות יפרסם הודעה בתחום העיריה בדבר הנחת העותקים של פנקס הבחורים ויציין בה שכל אדם זכאי, תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום ההודעה, לעיין בעותק ולסדר לעצמו העתק או תקציר ממנו; כן תצוין בהודעה זכות הערר לפי סעיף 38.

(ד) הודעה של יושב ראש ועדת הבחירות לפי סעיף זה תפורסם בהנחת העתק ההודעה במשרדי העיריה, שיהיה נתון לבדיקה לכל דורש, ובהדבקה העתק על הבנין הראשי של משרדי העיריה או בקרבתו וכן במקומות ציבוריים אחרים בתחום העיריה שייקבעו על ידי הועדה ובכל צורה אחרת שהועדה תראנה לטובה להביא בה את תוכן ההודעה לידיעת המעוניינים.

38. (א) כל הרשום בפנקס הבחורים או המועדן שהוא זכאי להירשם בו, זכאי, תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום ההודעה לפי סעיף 37 (ג), להגיש לעדות הבחירות ערר מנומק בכתב על יסוד הטענה שהוא או זולתו מרשם, או לא מרשם, שלא כדין, או שגרשם באופן לא נכון. (ב) הגיש אדם ערר המכוון נגד אדם אחר, ימציא לעדות הבחירות העתק נוסף מכתב הערר והעודה תמסור את ההעתק לאותו אדם.

39. ועדות הבחירות תדון בערר בעצמה, או תעבירו לדיון לעדות משנה.

40. (א) ועדות משנה תורכב ממספר בלתי זוגי של חברי ועדות הבחירות, שלא יפחת משלושה. (ב) רוב חבריה של ועדות משנה הם מגין וחקי בישיבותיה, וכלכד שמספר החברים הנכונים בישיבה יהיה בלתי זוגי ולא יפחת משלושה.

(ג) וחלטה של ועדות משנה מתקבלת ברוב קולותיהם של חברי ועדות המשנה המצביעים בישיבה שיש בה מגין וחקי, אך כל חבר שהצביע בישיבה ולא הסכים לדעת הרוכ רשאי להודיע על רצונו להעביר את הערר לעדות הבחירות, ובמקרה זה תחולק ועדות הבחירות על הערר בלי שתהיה חייבת לשמוע את בעלי הדין. החלטתה היא חסרית.

41. (א) ראתה ועדות הבחירות או ועדות משנה הדנה בערר (לכל אחד מהן ייקרא בסעיף זה - העודה) להיענות לערר שתכנו תביעה לרשות אדם בפנקס הבחורים או תביעה לתקן פוטי רישום, תודיע לעורר, בהתחשב עם הוראות סעיף 40 (ג), שנענתה לעוררו.

(ב) בכל שאר המקרים תודיע העודה לעורר, ואם היה הערר נוגע לאדם זולת העורר - גם לו, על המועד בו תדון בערר; וכל בעל דין זכאי לבוא ולטעון בפניה בעצמו או על ידי בא כחור.

(ג) העודה רשאית לגבות עדויות ולעין במסמכים כפי שיראה לה; והחלטה תיכתב, ואם ניתנה שלא בפני בעל דין, תודיע לו העודה את החלטתה בכתב.

(ד) הדיון בעררים ייעשה תוך זמן קצר ככל האפשר; ועל כל פנים יזכרעו כל העררים תוך תקופה של עשרים ואחד יום מתום המועד להגשתם.

42. (א) הוגשו עררים והזכרעו לפי הסעיפים 39-41, יתקן יושב ראש ועדות הבחירות את פנקס הבחורים במידה שהכרעות אלה יחייבו זאת, יחתום על כל דף ממנו ויצרף לפנקס רשימה, תחומה בידו, המציינת את מספר התיקונים שעשה בכל דף ואת המספר הסידורי של כל שם, הכלול בפנקס, שבחסו אליו נעשה תיקון; רשימה זו תהיה חלק בלתי גפרד מפנקס הבחורים; לא הוגשו עררים, יחתום על כל דף שבפנקס מיד עם תום המועד להגשתם. (ב) משחתם יושב ראש ועדות הבחירות על פנקס הבחורים כאמור, יקבל הפנקס תוקף ויפקע תקפו של פנקס הבחורים שקדם לו.

(ג) אין להכניס שום שינוי בפנקס בחורים בריחוקף אלא על פי צו של בית משפט מוסמך תוך מטעות סופר שיושב ראש ועדות הבחירות רשאי, בכל עת, לתקנה במעמד חבר נוסף אחד, לפחות, של ועדות הבחירות.

43. (א) בעל דין הרואה עצמו מקופה על ידי החלטה לפי הסעיפים 39-41 זכאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו במצא תועם הערירה. (ב) הערעור יוגש תוך עשרה ימים מיום החלטה - אם ניתנה בפני המערער;

ואם ניתנה שלא בפניו – תוך עשרה ימים מיום שנמסרה לו הודעה של ועדת הבחירות או של ועדת משנה על החלטתה, אלא שמותר להגיש ערעור גם לפני מסירת ההודעה.
 (ג) ועדת הבחירות תהא משיבה בערעור, מלבד כל בעל דין אחר של המערער; ומשיודעו לוועדת הבחירות על הערעור, יעביר יושב ראש הוועדה לבית המשפט כל חומר שהשתמש בו בקשר לענין המשמש נושא לערעור.
 (ד) הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה.
 (ה) לא ישולמו אגרות בית משפט בקשר לערעור.

44. (א) בית המשפט הדין בערעור יושב בהרכב של שופט אחד, או יותר, כפי שיקבע נשיא בית המשפט.

(ב) בית המשפט יפסוק בערעור תוך עשרה ימים מיום הגשתו; לא הספיק לפסוק תוך הזמן האמור, לא יעכב הערעור את הבחירות.

(ג) הודעה על פסק דינו של בית המשפט תישלח על ידי הרשם בלי דיחוי לוועדת הבחירות.

(ד) החליט בית המשפט על תיקון בפנקס הבחורים, יתקנו מיד יושב ראש הוועדה לפי ההחלטה ויאשר כל תיקון כזה בחתימת ידו.

45. החלטה של ועדת הבחירות, לרבות החלטה של ועדת משנה לפי סעיפים 39–41, שלא הוגש עליה ערר או ערעור לפי הפקודה, וכן פסק דין של בית המשפט המחוזי בערעור לפי הסעיפים 43 ו-44 – סופיים.

פרק ששי: הבחירות

סימן א': שיטת הבחירות וקביעת המועמדים

46. הבחירות למועצה יהיו כלליות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסייות; סדרי הבחירות יהיו כנקבע בסעיפים 47–107 (להלן – תקנון הבחירות).

47. השר ימנה פקיד בחירות לכל עיריה בה עומדים לקיים בחירות.

48. (א) המועמדים יוצעו בכתב ברשימות מועמדים (בתקנון הבחירות – רשימות).
 (ב) פקיד הבחירות יקבע את המקום ואת המועד להגשת הרשימות ויפרסם הודעה על כך; המועד יהיה לפחות שלושים יום לפני מועד הבחירות ורשימה המוגשת באיחור לא תקובל.

49. (א) לא יאושר כמועמד מי שלא נתן הסכמתו בכתב לכך בתוך המועד הקבוע בסעיף 48; מועמד הנמצא בחוץ לארץ במועד זה יוכל לתת את הסכמתו אחרי המועד, וזאת גם במברק, ובלבד שכתב ההסכמה או המברק יגיע אל פקיד הבחירות לפחות ששה עשר יום לפני מועד הבחירות.

(ב) מועמד שלא נתן את הסכמתו להיות מועמד, אין לראותו כמועמד; מועמד שנתן את הסכמתו ליותר מרשימה אחת, אין לראותו כמועמד בשום רשימה.

50. כל רשימה תכיל מספר מועמדים שלא יפחת משליש המספר של חברי המועצה העומדת לבחירה ולא יעלה על מספרם הכפול; הרשימה תפרש את שמו ושם משפחתו של כל מועמד, גילו ומענו; במקרה של שינוי שם יצויין גם השם הקודם; שמות המועמדים יהיו ערוכים זה מתחת לזה ומסומנים כל אחד במספר סידורי.

51. **א** רשימה טענה ותמימה בידי שנים למאה, לפחות, ממספר הבחורים הכללי, אם השנים למאה הם פחות ממאתים בחורים, ובידי מאתים בחורים, לפחות, אם השנים למאה הם יותר ממאתים בחורים; ליד תזמיתו של כל בחור יצוינו שמו, שם משפחתו, גילו ומענו.
- (ב) בחור שתתם על יותר מרשימה אחת, אין תזמיתו באה במנין בשום רשימה.
52. והתחמם על רשימה רשאים למנות שני בחורים, אחד כבא כוח הרשימה ואחד כממלא מקומו; עשו כך, יצוינו את שמותיהם ושמות משפחותיהם של הכא כוח וממלא מקומו, גילם ומעניהם; באין מיני כוח, ייחשב החותם הראשון כבא כוח, השני – כממלא מקומו; כן רשאים התחתמים להציע כיני לרשימה.
53. פקיד הבחירות יאשר בכתב את קבלת הרשימה; בקבלה יצויין שמו של בא כוח הרשימה וממלא מקומו, הכינוי שהוצע לרשימה והיום והשעה של קבלתה.
54. פקיד הבחירות יבדוק, בהתייעצות עם ועדת הבחירות, כל רשימה שהוגשה בזמן; מצא בה ליקויים, יודיע על כך בכתב לכא כוח הרשימה ולממלא מקומו, ואם הליקוי נגע למרעמד מסוים – גם לו, לפי מעניהם שברשימה, והם יהיו רשאים לתקן את הליקויים תוך שלושה ימים מיום שנמסרה ההודעה לפי המען האמור.
55. (א) פקיד הבחירות יפסוק, בהסכמת ועדת הבחירות, אם רשימה היא כדן, אם המרעמדים כשרים להיות מרעמדים ואם יש לאשר כינוי שהוצע לרשימה; נפסלו רשימה או מרעמד, או לא אושר כינוי שהוצע לרשימה, יודיע פקיד הבחירות על כך בכתב לכא כוח הרשימה ולממלא מקומו, ובמקרה של פסול מרעמד – גם לו, לפחות עשרים ואחד יום לפני מועד הבחירות.
- (ב) לא יסרכו לאשר כינוי שהוצע לרשימה אלא אם הוא עלול להטעות.
56. פקיד הבחירות יסמן, בהסכמת ועדת הבחירות, כל רשימה באות או באותיות של האלף-בית.
57. (א) פקיד הבחירות יפרסם הודעה שתכיל את כל הרשימות, הכינוי שהוצע לכל רשימה ושאושר כדן ואת האות או האותיות שבהן סומנה כל רשימה; פרסום ההודעה ייחשב כאישור בדבר כשרותן של אותן הרשימות וכשרות המרעמדים המוצעים בהן.
- (ב) פקיד הבחירות ימציא לשר העתק מכל רשימה הכלולה בהודעה האמורה.
58. מרעמד רשאי להסתלק ממועמדו על ידי מתן הודעת הסתלקות בכתב לפקיד הבחירות לא פחות משבועה ימים לפני מועד הבחירות; פקיד הבחירות יפרסם מיד הודעה על כך.

סימן ב': הסכמי בחירות

59. (א) רשימות רשאיות להתקשר ביניהן בהסכם בחירות בדבר צירוף קולותיהן בבחירות; אך אין יותר משתים מתקשרות בהסכם אחד.
- (ב) רשימה שהתקשרה ביותר מהסכם בחירות אחד, כל ההסכמים שנעשתה צד להם בטלים.
60. הסכם בחירות יהא בכתב ולא יכיל אלא זכרון דברים בלבד בדבר הסכמת הצדדים ללא תנאי לצרף את קולותיהם בבחירות; ההסכם טעון תזמיתם של באי כוח שתי הרשימות או ממלאי מקומם.

61. הסכם בחירות יוגש לפקיד הבחירות, במקום שיקבע, לא פחות מעשרה ימים לפני מועד הבחירות.

62. פקיד הבחירות יפסוק, בהסכמת ועדת הבחירות, אם הסכם בחירות שהוגש בזמן הוא כדין, ויפרסם והדעה על כל ההסכמים הללו ועל ההחלטה בדבר כשרותו של כל אחד מהם, לפחות חמישה ימים לפני מועד הבחירות.

סימן ג': נבחרים בלי קלפי

63. היה מספר המועמדים שהוצעו כדין שווה למספר חברי המועצה העומדת לבחירה, תכריז עליהם ועדת הבחירות במועד הבחירות כעל האשישים שנבחרו חברי המועצה, ופקיד הבחירות יפרסם והדעה על כך ברשומות.

64. היה מספר המועמדים שהוצעו כדין פחות ממספר חברי המועצה העומדת לבחירה, יודיע זאת פקיד הבחירות לשר; ועל אף האמור בסעיף 19 יפחית השר את מספר חברי המועצה כדי מספר המועמדים שהוצעו כדין, יכריז עליהם במועד הבחירות כעל האשישים שנבחרו חברי המועצה, ויפרסם והדעה על כך ברשומות.

סימן ד': בחירות בקלפי

65. עלה מספר המועמדים שהוצעו כדין על מספר חברי המועצה העומדת לבחירה, יקיימו בחירות בקלפי.

66. פקיד הבחירות יקבע, בהסכמת ועדת הבחירות, את מספר תחנות הקלפי (בתקנון הבחירות – התחנות) מקומה של כל תחנה השטח שבעלי המען הגמצא בתחומיו, לפי הרשום בפנקס הבחורים, יצביעו בה; שטח זה יהיה רצוף והתחנה תימצא בתוכו, וזאת אם נסיבות מיוחדות יחייבו לנהוג אחרת.

67. לא פחות מארבעה עשר יום לפני מועד הבחירות יפרסם פקיד הבחירות והדעת בודי-רות בה יצויינו;

(1) מועד הבחירות;

(2) שעות ההצבעה;

(3) הרשימות, כיצדיהן שניתנו ואושרו כדין, האותיות שבהן סומנו, וכן שמותיהם, שמות משפחותיהם ומעניהם של באי כוח הרשימות וממלאי מקומם;

(4) מספר התחנות ומקומה של כל תחנה ותיאור השטח שבעלי המען הגמצא בתחומיו, לפי הרשום בפנקס הבחורים, יצביעו בה.

68. חל שינוי באחד העינים האמורים בסעיף 67 לפני מועד הבחירות או במועד הבחירות, יפרסם פקיד הבחירות מיד והדעה על כך.

69. באי-כוח הרשימות או ממלאי מקומם ימציאו לפקיד הבחירות פתקי הצבעה לרשימתיהם שיהיו מסומנים באות או באותיות שנקבעו לרשימה ובכינויה, אם הוצע ואושר כדין, ובצורה שיקבע פקיד הבחירות, בהסכמת ועדת הבחירות, תלכד שצורה זו תהיה אחידה בצבע ובגודל; פקיד הבחירות יודיע בכתב לבאי כוח הרשימות ולממלאי מקומם על הצורה שנקבעה, לפחות ארבעה עשר יום לפני מועד הבחירות.

70. פקיד הבחירות, בהסכמת ועדת הבחירות, יקבע את צורת המעטפות, ובלבד שתהיה אחידה בנייר, בצבע ובגודל.

המפקת ציוד לתחנה

71. פקיד הבחירות ימציא לכל תחנה –

- (1) אותו חלק של עותק פנקס הבחורים הכולל את הבחורים שיצביעו בתחנה;
- (2) חיבה לקליטת מעטפות עם פתקי הצבעה (בתקנון הבחירות – קלסי); מותקנת במנעול ובמפתח, שתהיה עשויה כך שאפשר להכניס לתוכה מעטפות עם פתקי הצבעה אך אי-אפשר להוציאן מתוכה אלא בפתחת מנעולה;
- (3) כמות של פתקי הצבעה לכל רשימה, מתוך אלה שהומצאו לו לפי סעיף 69, שיושמו בתא ההצבעה, לשימוש הבחורים;
- (4) כמות מספקת של מעטפות הנרשאות עליהן את תותמתו הרשמית של פקיד הבחירות.

פרסום בולט בענין הרשימות והמעטפות

72. פקיד הבחירות יציג במקום בולט בכל תחנה –

- (1) הודעה המכילה את כל הרשימות, כינריהן במידה שהוצעו ואושרו כדין, והאותיות בהן סומגו;
- (2) מודעה המציינת כי המעטפה שבה יכניס הבחור את פתק ההצבעה צריכה לשאת עליה את תותמתו הרשמית של פקיד הבחירות.

ועדת קלפי

73. (א) פקיד הבחירות, בהסכמת ועדת הבחירות, ימנה בכל תחנה ועדת קלפי (להלן בתקנון הבחירות – הועדה), לרבות יושב ראש לכל ועדה.

(ב) ועדה תהיה של שלושה לפחות; היה מספר הרשימות המופיעות בבחירות שלוש או פחות מזה, יהיו כולן מיוצגות בוועדה; היה מספרן יותר משלוש, יהיו מיוצגות בה לפחות שלוש רשימות.

ממונה מטעם הועדה

74. פעולה, שהועדה חייבת או רשאית לעשותה לפי תקנון הבחירות, רואים אותה כאילו נעשתה על ידי הועדה, אם נעשתה על ידי חבר הועדה שנתמנה על ידיה לכך.

סימן ה': ההצבעה

הצגת קלפי

75. לפני שהתחילה ההצבעה, יציג יושב ראש הועדה לעיני האנשים המצויים בתחנה את הקלפי כשהיא פתוחה וריקה; אחר כך ינעל אותה במעמד שנתמנה באופן שלא תהא ניתנת לפתיחה אלא בשבירת החותמת.

מי רשאי להימצא בתחנה

76. בעת הצגת הקלפי לפי סעיף 75 ובשעת ההצבעה לא יימצא אדם בתחנה זולת אלה:

- (1) פקיד הבחירות וחברי הועדה;
- (2) משקיף אחד מטעם כל רשימה שנתמנה על ידי בא כוח הרשימה או על ידי ממלא מקומו;
- (3) כל חבר מחברי ועדת הבחירות;
- (4) השר או בא כוחו;
- (5) שוטרים הדרושים, לדעת הועדה, לשמירת הסדר;
- (6) הבחורים שהותרו להיכנס לשם הצבעה.

77. שעות ההצבעה יהיו משבע בבוקר עד שתיים-עשרה בלילה, בלי הפסק, ובלבד שאם הגיע בוחר לתחנה לפני שתיים עשרה בלילה, יהיה רשאי להצביע גם אם הצבעתו נתעכבה עד לאחר שעה זו.

78. יושב ראש הועדה יסדיר את כניסת הבוחרים אל התחנה לשם הצבעה.

79. יושב ראש הועדה ישמור על הסדר בתחנה, והוא רשאי להרחיק כל אדם המתנהג בה שלא כשורה או שאינו מציית להוראותיו, ואותו אדם לא יוחזר לתחנה בלא רשותו של היושב ראש; אך אין להשתמש בכוח זה כדי למנוע בוחר הזכאי להצביע בתחנה מלהשתמש בזכותו זו.

80. (א) בוחר שנכנס לתחנה יזהה עצמו תחילה; כאמצעי זיהוי ישמשו אך ורק פנקס זיהוי שהוצא לפי תקנות-שעת-חירום (רישום תושבים), תש"ח-1948², או תעודת זהות שהוצאה לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949.

(ב) משגזדה, תקרא הועדה את שם הבוחר, ובעותק פנקס הבוחרים, בצד שמו של הבוחר, תציין שהבוחר ביקש להצביע; אחר כך תמסור לבוחר מעטפה מהמעטפות שהומצאו לתחנה לפי סעיף 71.

(ג) משקיבל הבוחר את המעטפה, ילך אל תא ההצבעה, שיוקם בתחנה בצורה שתבטיח את חשאיות ההצבעה; שם ישים במעטפה את פתק ההצבעה של הרשימה שהוא מצביע בעדה, יחזור ויראה לוועדה את המעטפה עד כדי שהוועדה תראה את חותמתו הרשמית של פקיד הבחירות עליה, ויטילנה לקלפי; הועדה תציין בפנקס הזיהוי או בתעודת הזהות שבעל הפנקס או התעודה הצביע; הדבר יצויין על ידיה גם בעותק פנקס הבוחרים.

81. הציג אדם עצמו כבוחר פלוני ומבקש להצביע, לאחר שאדם אחר כבר הצביע כתורת אותו בוחר, ינהגו כך: האדם ימסור את המעטפה, כשבתוכה פתק ההצבעה שלו, לוועדה והיא תתן את המעטפה במעטפה אחרת, מצבע שונה, תרשום עליה את שם הבוחר, מספרו בפנקס הבוחרים, מספר פנקס הזיהוי או תעודת הזהות שלו, ואת כל נסיבות המקרה, ותשי"מנה בצרור לחד (קולו של אדם כזה ייקרא להלן בתקנון הבחירות – קול מסופק).

82. מנין הקולות ייעשה על ידי הועדה בתחנה מיד עם גמר ההצבעה ולא ייפסק עד תומו.

83. שום אדם, מלבד אלה המפורטים בפסקאות (1)–(5) לסעיף 76, לא יהיה רשאי להיות נוכח בשעת מנין הקולות אלא באישורו של פקיד הבחירות.

84. (א) במעמד הנוכחים בשעת מנין הקולות תפתח הועדה את הקלפי, תוציא את כל המעטפות שבה, תמנה אותן ותרשום את מספרן; לאחר מכן יפתח יושב ראש הועדה או חבר הועדה שנתמנה על ידי לכך כל מעטפה לחד, יוציא את פתק ההצבעה מתוכה, יקרא בקול את אות הרשימה אשר עליו, יראה לנוכחים וישימנו במקום הנועד לפתקים של אותה רשימה, באופן שהפתקים שניתנו לכל רשימה יהיו צרור לחד.

(ב) יושב ראש הועדה ימנה לפחות שני חברים מתוכה אשר, בעת קריאת הפתקים כאמור, ירשמו, כל אחד בגליון לחד, את הקולות שניתנו לכל רשימה, וכן את הקולות הפסולים והמעטפות הריקות; עם תום הקריאה יסכמו חברים אלה את הקולות.

(ג) לא היו הסיכומים של כל החברים זהים, תמנה הועדה את הפתקים של הרשימה אשר בנוגע אליה אינה קיימת זהות, ואם תראה צורך בכך, גם את יתר הפתקים, ותוצאות הבחירות בתחנה ייקבעו לפי מנין זה.

85. (א) פתק הצבעה שנמצא במעטפה שאינה נרשאת עליה את חותמתו הרשמית של פקיד הבחירות – בטל.

(ב) נמצאו במעטפה יותר מפתק אחד של אותה רשימה – הקול כשר; נמצאו בה פתקים של רשימות שונות – הקול פסול.

תחלת פרוטוקול

86. הועדה תנהל פרוטוקול בו יצוינו –

(1) קיום הוראות סעיף 75;

(2) מועד התחלת ההצבעה;

(3) מועד גמר ההצבעה;

(4) שמותיהם של חברי הועדה שמילאו את התפקידים הנזכרים בסעיף 84. ותפקידו של כל חבר – על יד שמו;

(5) מספר הבחורים בתחנה לפי הרשום בפנקס הבחורים;

(6) מספר הבחורים שהצביעו בתחנה;

(7) מספר הקולות הפסולים והמעטפות הריקות;

(8) מספר הקולות המסופקים;

(9) המספר הכולל של הקולות הכשרים;

(10) במקרה של אי התאמה בין המספרים לפי הפסקאות (7), (8) ו-(9) לבין המספר לפי פסקה (6) – הסיבה שלדעת הועדה גרמה לאי-ההתאמה;

(11) מספר הקולות הכשרים שניתנו לכל רשימה;

(12) שמותיהם של חברי הועדה ושל המשקיפים מטעם הרשימות שהיו נוכחים בעת הצגת הקלפי לפי סעיף 75, בעת התחלת מנין הקולות לפי סעיף 82 ובעת קביעת תוצאות הבחירות בתחנה לפי סעיף 84;

(13) כל הערה של חבר מחברי הועדה או של משקיף מטעם רשימה שדרש לכללה בפרוטוקול.

חתימת פרוטוקול
הועדה

87. כל חברי הועדה יחתמו על הפרוטוקול; לא חתם אחד מהם, יציין יושב ראש הועדה את הסיבה לכך, ואז לא ייפגם הפרוטוקול בשל כך.

העברת החומר
לפקיד הבחירות

88. מיד אחרי גמר מנין הקולות תעביר הועדה לפקיד הבחירות את הפרוטוקול יחד עם עותק פנקס הבחורים שהומצא לתחנה לפי סעיף 71, כל פתקי ההצבעה, צרור המעטפות עם הקולות המסופקים וכל יתר הניירות השייכים לבחירות, כשכל אלה צרורים בצרור סגור הנרשא עליו את חתימתו של יושב ראש הועדה.

בדיקת חומר
הבחירות

89. פקיד הבחירות יבדוק, יחד עם ועדת הבחירות וכפני באי-כוח הרשימות או ממלאי מקומם, את הפרוטוקולים שהועברו אליו לפי סעיף 88 מיד אחרי קבלתם, ואם יראה צורך בכך, גם את יתר הניירות שהועברו אליו לפי הסעיף האמור, ומנין הקולות יסוכם.

דיון קולות מסופקים

90. לגבי קולות מסופקים ינהגו כך: יושב ראש ועדת הבחירות, או חבר אחר מחבריה שימונה על ידיו לכך, יפתח את המעטפה החיצונית, וועדת הבחירות תחליט אם לקבל את הקול או לדחותו; החליטה לקבלו, תרשם המעטפה הפנימית בקלפי; החליטה לדחותו, תרשם המעטפה הפנימית יחד עם פתק ההצבעה שבתוכה, בלי שתיפתח.

מנין הקולות
שהוכשרו

91. נגמר הדיון בקולות המסופקים, תיפתח הקלפי המכילה את הקולות שהוכשרו וקולות אלה יימנו.

92. (א) פקיד הבחירות ינהל פרוטוקול בו יצוינו –

- (1) הרשימות הכלולות בהודעה הנזכרת בסעיף 57;
- (2) מספר התוצות;
- (3) הפרטים הנזכרים בפסקאות (5), (6), (7), (8), (9) ו-(11) לסעיף 88 בנוגע לכל תחנה;
- (4) המספר הכולל של הבחורים בתחום העיריה;
- (5) המספר הכולל של המצביעים;
- (6) המספר הכולל של הקולות הפסולים חומעטפות הריקות;
- (7) מספר הקולות המסופקים, כמה מהם הוכשרו וכמה נפסלו;
- (8) המספר הכולל של הקולות הכשרים;
- (9) המספר הכולל של הקולות הכשרים שניתנו לכל רשימה;
- (10) מספר המקומות במרעצה שזכתה בו כל רשימה;
- (11) שמותיהם, שמות משפחותיהם ומעניהם של האישים שנבחרו חברי המרעצה, מכל רשימה ורשימה;
- (12) כל הערה של חבר מחברי ועדת הבחירות או של בא כוח רשימה או ממלא מקומו שדרש לכללה בפרוטוקול.

(ב) הפרוטוקול יערך בשני עותקים; עותק אחד ימסור פקיד הבחירות לשר, והשני – למזכיר העיריה.

93. כל חברי ועדת הבחירות ובא כוח כל רשימה או ממלא מקומו יחתמו על הפרוטוקול; לא חתם אחד מהם, יציין יושב ראש ועדת הבחירות את הסיבה לכך, ואז לא ייפגם הפרוטוקול בשל כך.

חתימת פרוטוקול
פקיד הבחירות

סימוני: חלוקת המקומות במרעצה ופרסום התוצאות

94. בסימן זה –

“מכסה” – המספר השלם היוצא מחילוק המספר הכולל של הקולות הכשרים שניתנו בבחירות למספר חברי המרעצה העומדת לבחירה;

“מודד” – המספר השלם היוצא מחילוק המספר הכולל של הקולות הכשרים, שקיבלו הרשימות המשותפות בחלוקת המקומות במרעצה, למספר חברי המרעצה העומדת לבחירה;

“עודף” – מספר הקולות הנשאר לאחר חילוק מספר הקולות הכשרים שקיבלה רשימה – למודד, וביחס לרשימה שמספר קולותיה הכשרים אינו מגיע למודד – המספר הכולל של קולותיה הכשרים.

הגדרות

95. בחלוקת המקומות במרעצה ישותפו רק אותן הרשימות שמספר הקולות הכשרים של כל אחת מהן אינו פחות מ-75% מהמכסה.

השתתפות בחלוקה

96. וכך תהא החלוקה:

- (1) כל רשימה זוכה במקום אחד במרעצה לכל מודד שבמספר הקולות הכשרים שקיבלה;
- (2) המקומות הנותרים מתחלקים אחד אחד בין הרשימות בעלות העודפים הגדולים ביותר, לפי סדר שיעורי העודפים.

דרך החלוקה

97. (א) לענין הסעיפים 95 ו-96 ייחשבו שתי רשימות שהתקשרו בהסכם בחירות כרשימה אחת בעלת מספר הקולות שקיבלו שתיהן יחד.

(ב) המקומות שזכו בהם שתי רשימות שהתקשרו בהסכם בחירות כאמור יחולקו ביניהן כך :

(1) כל אחת משתי הרשימות זוכה במקום אחד לכל מודד שבמספר הקולות הכשרים שקיבלה; נותרו להן אחרי חלוקה זו עוד שני מקומות, תזכה כל אחת במקום אחד; נותרו מקום אחד בלבד, תזכה בו הרשימה בעלת העודף הגדול יותר; ואולם אם מספר קולותיה הכשרים של רשימה אחת (להלן בפסקה זו – הרשימה הראשונה) הוא פחות מ-75% מהמכסה והרשימה השנייה קיבלה מספר קולות שאינו פחות מ-75% מהמכסה היתה זוכה במספר המקומות המגיע לשתי הרשימות כאמור גם אלמלא התקשרה בהסכם בחירות עם הרשימה הראשונה, לא תזכה הרשימה הראשונה בשום מקום והרשימה השנייה תזכה בכל המקומות המגיעים לשתי הרשימות;

(2) אם מספר קולותיה הכשרים של כל אחת משתי הרשימות כאמור הוא פחות ממודד, הרי אם מגיעים לשתי הרשימות שני מקומות, תזכה כל אחת במקום אחד; מגיע להן מקום אחד בלבד, תזכה בו הרשימה שקיבלה מספר קולות גדול יותר.

98. היו רשימות אחדות בעלות עודפים שווים, יוכרע ביניהן בהגרלה שתיערך בפומבי על ידי פקיד הבחירות.

99. סדר הבכורה של המועמדים שנבחרו ברשימה שזכתה במקומות במועצה, יהיה לפי סדרם ברשימה.

100. מיד לאחר עריכת הפרוטוקול הנזכר בסעיף 92, יכין פקיד הבחירות הודעה שתכיל את הפרטים הנזכרים בפסקאות (1) ו-(4)–(11) מהסעיף האמור ויפרסם הודעה זו ברשומות.

101. היום בו פרסמה ברשומות הודעה לפי סעיפים 63, 64 או 100 נחשב כיום היבחרה של המועצה.

סימן ז': חוראות כלליות

102. משגמר סיכום מנין הקולות, ימין פקיד הבחירות את המסמכים השונים הנוגעים לבחירות לסוגיהם, יצרור כל סוג לחדר, ירשום על כל צרור תיאור תכנו, יסגרוה וישמרהו במקום בטוח עד לאחר תום המועד להגשת ערעורי בחירות, ואם הוגשו ערעורי בחירות – עד לאחר מתן פסקי הדין בהם; אחרי המועד הזה ידאג להשמדתם של הצרורות, אם לא נצטווה על ידי בית משפט מוסמך לדאוג באופן אחר; את הרשימות ימסור למוזכיר העירייה, שישמרן עד הבחירות הבאות למועצה.

103. כל המעוניין יהיה זכאי לעיין במסמכים הנוגעים לבחירות, אך עיון בפתקי הצבעה לא יורשה אלא בצו של בית המשפט המחוזי על יסוד בקשה של אדם המעוניין בהגשת ערעור בחירות או בהגשת תביעה פלילית בקשר לבחירות.

104. מסמך הגערך על ידי פקיד הבחירות הנוגע לפעולה הטעונה לפי תקנון הבחירות, הקכמת ועדת הבחירות, ייחתם בידי פקיד הבחירות ובידי יושב ראש ועדת הבחירות.

105. (א) מקום שהוראה מהוראות תקנון הבחירות מחייבת פרסום סתם של מסמך יפורסם המסמך בהנחת העתק ממנו במשרדי העיריה, שיהיה נתון לבדיקה לכל דורש, ובהדבקה העתק על הבנין הראשי של משרדי העיריה או בקרבתם וכן במקומות ציבוריים אחרים בתחום העיריה שייקבעו על ידי סקיד הבחירות, בהסכמת ועדת הבחירות, ובכל צורה אחרת שיראה טובה להביא בה את תוכן המסמך לידיעת המעוניינים.

(ב) מסמך שיש לפרסמו ברשומות יפורסם גם באופן המתואר בסעיף קטן (א).

ממכת השר בקשר
לפעולות של ועדת
הבחירות

106. סקיד הבחירות יודיע לשר על כל פעולה של ועדת הבחירות או על הימנעותה מפעולה — שהיא, לדעת סקיד הבחירות, בניגוד לתקנון הבחירות — והשר רשאי לבטל פעולה כזאת ולעשות במקומה את הפעולה הנראית לו או לעשות פעולה שהועדה נמנעה מעשותה כאמור, הכל לפי הענין; פעולה שנעשתה על ידי השר לפי סעיף זה, רואים אותה כאילו נעשתה על ידי ועדת הבחירות.

107. בהתחשב עם הוראות הפקודה, רשאי השר להורות הוראות, במידה שתקנון הבחירות אינו מכיל אותן, בנוגע לסדרי הבחירות.

הוראות השר
בנוגע לסדרי
הבחירות

סימן ח': בחירות בין חיילים

הגדרה

108. חייל, לענין סימן זה — אדם ששירת שירות סדיר בצבא-הגנה לישראל, אם לפי חוק שירות בטחון, תשי"ט—1959 [נוסח משולב]³, ואם באופן אחר, פרק זמן שקבע השר לאחר שהתייעץ עם שר הבטחון, ובלבד שחל בתוך התקופה שבין היום הקובע, כמשמעותו בסעיף 1 לפקודה, ובין מועד הבחירות.

הוראות מיוחדות

109. (א) השר רשאי, לאחר שהתייעץ עם שר הבטחון, להורות בדבר —
(1) הכנת פנקס בוחרים מיוחדים לחיילים, פרסומם או אי-פרסומם;
(2) מתן או אי-מתן זכות ערר או ערעור לענין הפנקסים המיוחדים;
(3) מחיקת חיילים הרשומים בפנקסים המיוחדים מפנקסי בוחרים שהוכנו, פורסמו או נחתמו בהתאם לפקודה;
(4) גיהול פרוטוקולים לענין בחירות בין חיילים למועצות עיריות, מנין קולותיהם ואופן הכללת קולות אלה בסיכום הקולות של כל המשתתפים בבחירות;
(5) כל ענין אחר שמדובר בו בתקנות הבחירות הנוגע לבחירות בין חיילים ולאופן השתתפותם בבחירות.
(ב) הוראה לפי סעיף זה אינה סעונה פרסום ברשומות.

בחון של ההוראות

110. כל הוראה מהוראות הפקודה הסותרת הוראה שניתנה לפי סעיף 109 או שאינה עולה בד בבד איתה, לא תחול על בחירות בקרב חיילים.

סימן ט': ערעורי בחירות

ערעור בחירות

111. (א) בוחר, או אדם הטוען שהוא בוחר וכיום הגשת ערעורו לפי סעיף זה תלוי ועומד ערעורו בענין זכותו להיות בוחר לפי סעיף 43, או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, זכאי, תוך ארבעה עשר יום מיום היבחרה של המועצה, להגיש ערעור בחירות לבית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו גמצא תמוג העיריה, על יסוד אחת הטענות האלה:

3. חוק הבחירות, סעיף 43.

- (1) שמועמד פלוני שעל בחירתו הודיעו בהתאם לתקנון הבחירות הוכשר שלא כדין להיות מועמד או לא נבחר כדין, ושכמו נבחר אדם אחר;
(2) שהבחירות בטלות.
(ב) ועדת הבחירות, סקיד הבחירות, וכל אדם שמערערים על כשרותו להיות מועמד או על בחירתו, יהיו המשיבים בערעור הבחירות.

הגשת ערעור

112. (א) ערעור בחירות יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה.
(ב) לא ישולמו אגרות בית משפט בקשר לערעור בחירות.

פסק הדין בערעור

113. (א) בית המשפט יפסוק בערעור בחירות תוך שלושים יום מיום הגשתו.
(ב) בית המשפט יקבע אם האדם שמערערים על כשרותו להיות מועמד או על בחירתו היה זכאי להיות מועמד או נבחר כדין, או שאדם אחר נבחר במקומו, או אם הבחירות בטלות; ואולם בית המשפט לא יפסול בחירות אלא אם נראה לו שהליקוי המשמש עילה לערעור הבחירות עלול היה להשפיע על התוצאות.
(ג) פסק-דינו של בית המשפט הוא סופי.
(ד) הודעה על פסק-דינו של בית המשפט תישלח על ידי הרשם בלי דיחוי לשר.
(ה) השר יפרסם ברשומות את קביעות בית המשפט לפי סעיף קטן (ב).

תוצאותיו של
ערעור בחירות

114. (א) ערעור בחירות אינו מעכב את המועצה הנבחרת מהיכנס לתפקידה.
(ב) אדם, שבית המשפט פסק שלא נבחר כדין ושנבחר במקומו, השתתפותו בישיבותיה ובעולותיה של המועצה, לפני פסק-דינו של בית המשפט, אינה פוגעת בחוקיות פעולותיה של המועצה; ואולם החלטה שנתקבלה לפני פסק-הדין, ושלא היתה מתקבלת אלמלא הצביע בעדה אדם כזה, תהיה טעונה אישור מאת השר.
(ג) הוגש ערעור בחירות אשר בו מתבקש בית המשפט לקבוע כי הבחירות בטלות, תהיה כל החלטה של המועצה, שנתקבלה לפני פסק-דינו של בית המשפט, טעונה אישור מאת השר.
(ד) פסק בית המשפט שהבחירות בטלות, יקיימו בחירות חדשות לא יאוחר משלושים יום מיום פסק-הדין, במועד שיקבע השר; עד לאחר הבחירות החדשות יתנהלו עניני העיר על ידי ועדה שהירשב ראש שלה ושאר חבריה ימונו על ידי השר; דין ועדה כזאת והירשב ראש שלה – כדין מועצה וראש עיריה.

סימן י': עבירות בקשר לבחירות

הפרעת הבחירות

115. אדם שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה אחת או קנס אלפיים וחמש מאות לירות:
(1) זייף, השמיד או שינה שלא כדין פנקס בוחרים או העתק ממנו, או כל חלק מפנקס או מהעתק כזה;
(2) הפריע את המהלך הסדיר של הבחירות;
(3) הפריע לבחור בהצבעה או מנע אותו מהצביע;
(4) טיפל בקלפי ללא רשות או הרציא קלפי מרשות הממונים עליה;
(5) התערב בלא רשות בפתיחת קלפי או במנין קולות.

הפרעה על ידי
ממונה

116. חבר של ועדת בחירות, או אדם הממונה על קלפי או על שמירת הסדר בתחנת קלפי, שעשה אחד המעשים הנזכרים בסעיף 115, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס חמשת אלפים לירות, ואם היה תאגיד – שבעת אלפים וחמש מאות לירות.

117. (א) אדם שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה אחת או קנס אלפיים וחמש מאות לירות:

- (1) נתן או הציע שוחד כדי להשפיע על בוחר –
    - (א) להצביע או להימנע מהצביע, בכלל או בעד רשימת מועמדים מסוימת; או
    - (ב) להיות מועמד או להימנע או להסתלק מהיות מועמד בכלל או ברשימת מועמדים מסוימת;
  - (2) קיבל או הסכים לקבל שוחד, לעצמו או בשביל אדם אחר, תמורת הסכמתו –
    - (א) להצביע או להימנע מהצביע, בכלל או בעד רשימת מועמדים מסוימת; או
    - (ב) להיות מועמד או להימנע או להסתלק מהיות מועמד, בכלל או ברשימת מועמדים מסוימת; או
    - (ג) להשפיע על אדם אחר שיצביע או שיימנע מהצביע, בכלל או בעד רשימת מועמדים מסוימת; או
    - (ד) להשפיע על אדם אחר שיהיה מועמד או שיימנע או שיסתלק מהיות מועמד, בכלל או ברשימת מועמדים מסוימת;
  - (3) איים על בוחר בגרימת נזק – בין גופני, בין חמרי ובין כל נזק אחר – לבחור או לאדם אחר, אם הבחור יצביע או אם יימנע מהצביע, בכלל או בעד רשימת מועמדים מסוימת, או אם יהיה מועמד או אם יימנע או אם יסתלק מהיות מועמד, בכלל או ברשימת מועמדים מסוימת.
- (ב) "שוחד", בסעיף זה, כולל מתנה, זכות, הלוואה וכל טובת הנאה אחרת.

118. אדם שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר ששה חרשים או קנס אלף ומאתים וחמישים לירות:

הצבעה שלא כדין

- (1) השתמש לזיהויו על יד הקלפי בפנקס זיהוי או בתעודת זהות שאינם הפנקס או התעודה החוקיים שלו;
- (2) הצביע יותר מפעם אחת, בין באותה קלפי ובין בקלפיות שונות;
- (3) הטיל לתוך הקלפי יותר ממעטפה אחת, בין שיש בה פתק הצבעה ובין שהיא ריקה.

119. אדם שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר ששה חרשים או קנס אלף ומאתים וחמישים לירות:

עבירות אחרות בקשר לבחירות

- (1) הפריע למהלך הסדיר של אסיפת תעמולה לבחירות או לכל תעמולת בחירות אחרת;
- (2) הסיר, השמיד, כיסה או לכלך הודעה בעניני בחירות מטעם ועדת בחירות או מודעה או כל הומר אחר שיש בהם משום תעמולת בחירות, מלבד אם עבר זמנם או אם הודבקו בביתו, בחנותו או במשרדו, בלי הסכמתו;
- (3) ניהל במרעד הבחירות תעמולת בחירות, בכתב, בעל פה או בצורה אחרת, בתחנת קלפי או במרחק של פחות מעשרים וחמישה מטר ממנה;
- (4) השמיד, לכלך, העלים או לקח שלא כדין פתק הצבעה המצוי בתא הצבעה.

פרק שביעי: ארגון מועצה ודרך פעולתה

סימן א': חברי המועצה

פסולים לכהונה

120. ואלה פסולים לכהן כחברי מועצה:

- (1) מי שמקום מגוריו הקבוע שוב אינו בתחום העיריה;
- (2) חולה רוח;
- (3) שומד;
- (4) עובד המדינה בשכר, שעבודתו קשורה בעניני המינהל המחוזי או השלטון המקומי, או שעבודתו עלולה להביא לידי סתירה או אי התאמה בין תפקידו בשירות המדינה ובין תפקידיו כחבר המועצה;
- (5) עובד בשכר באותה עיריה;
- (6) עובד בשכר בכל רשות מקומית אחרת, שעבודתו עלולה להביא לידי סתירה או אי התאמה בין תפקידיו בשירות הרשות המקומית ובין תפקידיו כחבר המועצה.

כיהון בפסלות

121. המכהן כחבר מועצה והוא פסול לכך, דינו – קנס אלפיים וחמש מאות לירות.

חבר מועצה
המעוניין בכהונה

122. (א) חבר מועצה שיש לו, במישורין או בעקיפין, בעצמו או על ידי בן-זוגו, סוכנו או שותפו, כל חלק או טובת הנאה בכל חוזה או עסק שנעשה עם העיריה, למענה או בשמה, פרט לחוזה בדבר קבלת שירות מהשירותים שהעיריה מספקת לתושבים –

- (1) יודיע על כך בכתב למועצה או לועדה הדנה בחוזה או בעסק, לפני הישיבה הראשונה בה תדון בו;
- (2) לא ישתתף בדיונים על החוזה או העסק במועצה או בוועדה ולא יצביע בהצבעה על כל שאלה בקשר להם.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) אינן חלות על חבר מועצה מחמת זה בלבד שהוא בעל מניות או חבר בגוף משפטי שיש לו, באופן המפורש באותו סעיף קטן, חלק או טובת הנאה בחוזה או בעסק כאמור באותו סעיף קטן, אם אינו משמש מנהל או פקיד אחראי בגוף המשפטי, ואם חלקו בהונו או ברווחיו של הגוף אינו עולה על חלק אחד מתוך עשרים חלקים.

(ג) העובר על הוראות סעיף קטן (א), דינו – מאסר שנה אחת או קנס אלפיים וחמש מאות לירות.

העדר משיבות
המועצה

123. חבר מועצה שנעדר משיבות המועצה שלושה חודשים רצופים, או שנעדר משלוש ישיבות רצופות – אם היו בשלושה חודשים פחות משלוש ישיבות – יחדל להיות חבר המועצה, מלבד אם נעדר בגלל מחלה או בגלל שירות בצבא-הגנה לישראל או ברשות המועצה.

התפטרות של חבר
מועצה

124. חבר מועצה רשאי להתפטר מתפקידו על ידי מתן הודעה בכתב לראש העיריה.

חבר מועצה שחול
מכהונה

125. (א) חבר מועצה שחול מכהונתו, יבוא במקומו המועמד ששמו בא ברשימת המועמדים של אותו חבר אחרי שמות המועמדים שנבחרו מתוכה בבחירות הקודמות למועצה; ואם המועמד הזה כבר נכנס למועצה בדרך זו קודם לכן, או שהוא פסול או שאינו יכול להיות חבר מועצה מכל סיבה אחרת, או שהודיע בכתב לראש העיריה שאין ברצונו להיות חבר מועצה, יבוא במקומו המועמד ששמו בא אחריו ברשימת המועמדים האמורה; וכן הלאה.

(ב) אם אין ברשימה מי שימלא את המקום הפנוי, כאמור בסעיף קטן (א), ימונה ללא דיחוי חבר חדש, מבין אנשים הזכאים להיבחר חברי המועצה, על ידי השר, על פי הצעת ארגון הציבור שמטעמו נבחר החבר שמקומו נתפנה, ואם לדעת השר אין ארגון כזה – בהתחשב עם רצונם של אותם האנשים שהשר רואה אותם כנציגיו של אותו ציבור.

סימן ב': ראש העיריה וסגניו

126. (א) מועצה שנבחרה לפי הפקודה, תיגש בישיבתה הראשונה לבחירת אחר מתבריה לראש העיריה.

ראש העיריה

(ב) עד שייבחר ראש העיריה לפי סעיף זה, יכהן כראש העיריה האדם שנשא בכהונה זו במועד הבחירות, אם נבחר למועצה החדשה, ואם לא נבחר – האדם שהשר ימנהו לכך.

127. על בחירת ראש העיריה יחולו כללים אלה:

כיצד בחורים
ראש עיריה

- (1) ההצבעה תהיה גלויה;
- (2) המועמד שקיבל למעלה ממחצית הקולות של כל חברי המועצה – הוא הנבחר;
- (3) לא קיבל שום מועמד רוב כזה, מצביעים שנית; לפי דרישת חבר מחברי המועצה תידחה ההצבעה השניה לישיבה אחרת שתקויים ביום החול הבא אחרי יום הישיבה הראשונה;
- (4) המועמד שקיבל בהצבעה השניה או בכל הצבעה נוספת למעלה ממחצית הקולות של חברי המועצה המצביעים (להלן בסעיף זה – רוב) – הוא הנבחר;
- (5) לא קיבל שום מועמד רוב בהצבעה השניה, מצביעים שלישית;
- (6) לא קיבל שום מועמד רוב בהצבעה השלישית, מצביעים רביעית; לפי דרישת חבר מחברי המועצה תידחה ההצבעה הרביעית לישיבה אחרת שתקויים ביום החול הבא אחרי יום הישיבה בה גערכה ההצבעה השלישית; בהצבעה הרביעית עומדים לבחירה רק אותם המועמדים שעמדו לבחירה בהצבעה השלישית;
- (7) לא קיבל שום מועמד רוב בהצבעה הרביעית, חוזרים ומצביעים, עד שמועמד אחד יקבל רוב. בהצבעה חמישית וכן בכל הצבעה נוספת לא יועמד לבחירה (להלן בפסקה זו – יצא) המועמד שקיבל בהצבעה הקודמת את מספר הקולות הקטן ביותר; קיבלו מועמדים אחדים מספר שווה של קולות והוא מספר הקולות הקטן ביותר, יצא כן; היו שני מועמדים כאמור, יצא אחד מהם, כפי שייקבע על ידי הגרלה; היו יותר משנים, יצא לפני כל הצבעה נוספת רק מועמד אחד, כפי שייקבע על ידי הגרלה;
- (8) כל הגרלה לפי סעיף זה תיערך בו במקום על ידי יושב ראש הישיבה; היה היושב ראש עצמו מועמד לראשות העיריה בהצבעה שקדמה להגרלה, תיערך ההגרלה על ידי חבר המועצה שהיא תמנהו לכך.

128. מועצה שנבחרה לפי הפקודה תבחר מבין חבריה בסגן ראש עיריה אחד לפחות; הוראות הסעיף 127 יחולו, בשינויים המחוייבים על פי הענין, על בחירת סגן ראש עיריה.

סגן ראש העיריה

129. ראש העיריה וכל סגן ראש העיריה רשאי לקבל מקופת העיריה את המשכורת שיקבע השר מזמן לזמן.

משכורת ראש
העיריה וסגניו

130. ראש עיריה או סגן ראש עיריה יחדל מכהונתו בכל אחת משלוש אלה:

- (1) אם חדל להיות חבר המועצה;
- (2) אם התפטר על ידי מתן הודעה בכתב למועצה;
- (3) אם הועבר מכהונתו על ידי המועצה.

העברה מכהונה

131. להחלטת המועצה להעביר ראש עיריה או סגן ראש עיריה מכהונתו לא יהיה תוקף אלא אם נתקבלה בישיבה שנקראה במיוחד לענין זה והצליעו בעדה למעלה ממחצית כל חברי המועצה; ואולם אם סיבת ההעברה מכהונה היא חיוב בדין, בפסק-דין סופי, על עבירה שיש בה קלון — תספיק החלטה המתקבלת ברוב-רגיל.

חובת פרסום

132. המועצה תודיע לשר על כל בחירה, התפטרות או העברה מכהונה לפי הסעיפים 127–131, והוא יפרסם הודעה על כך ברשומות.

ראש העיריה
וסגנו שחדלו
מכהונה

133. חדל מכהונתו ראש העיריה, או סגן ראש העיריה ולא היה מלבדו סגן ראש עיריה אחר — תבחר המועצה במקומו בראש עיריה או בסגן ראש עיריה חדש, לא יאוחר מאשר בישיבה הרגילה הבאה לאחר שנתפנה מקומו, באופן הקבוע בסעיפים 127–131.

מילוי מקום זמני

134. נבצר מראש העיריה לפעול, או שחדל מכהונתו וטרם נבחר ראש עיריה חדש, ימלא את מקומו —

- (1) סגן ראש העיריה — אם יש סגן אחד בלבד;
- (2) הסגן שהמועצה תמנהו לכך — אם יש יותר מסגן אחד;
- (3) חבר המועצה שהיא תמנהו לכך — אם נבצר מהסגן או מכל הסגנים לפעול, או אם הסגן או כל הסגנים חדלו מכהונתם וטרם נבחר סגן חדש.

אצילת תפקידים
וסמכויות של ראש
העיריה

135. סגן ראש העיריה או עובד העיריה רשאי למלא את התפקידים ולשמש בסמכויות של ראש העיריה, במידה שתפקידים וסמכויות אלה נאצלו לו על ידי ראש העיריה, באישור המועצה, אם באופן כללי ואם לענין מסויים או לסוג מסויים של ענינים.

סימן ג': הגוהל

ישיבות המועצה
והגוהל בהן

136. (א) ישיבות המועצות, זימונן והגוהל בהן יהיו לפי התקנות שייקבעו לענין זה מזמן לזמן על ידי כל מועצה.

(ב) כל תקנה לפי סעיף קטן (א) טעונה אישורו של הממונה, ולא תופעל אלא לאחר שאושרה על ידי ופורסמה ברשומות.

(ג) עד שיוחקנו תקנות כאמור בסעיף זה, יהיו ישיבות המועצות, זימונן והגוהל בהן כאמור בתקנות שבתוספת השניה (לכל התקנות לפי סעיף זה ייקרא להלן — תקנות הגוהל).

חישוב המנין
החוקי ופחיתתו

137. (א) לשם קביעת מספר חברי המועצה הדרוש למנין חוקי של המועצה יראו את המספר הכולל של חברי המועצה שצריך היה לבחורם כאילו נבחרו:

(ב) פחת מספר חברי המועצה, מאיזו סיבה שהיא, עד למטה מהמנין החוקי שנקבע בתקנות הגוהל, רשאי השר לעשות אחת מאלה:

- (1) לתורות שהמועצה תיחשב כמועצה שחדלה;

- (2) להורות שייערכו בחירות למילוי המקומות שנתפנו במועצה;
 (3) למנות אנשים כשירים להיבחר חברי מועצה שיכהנו כחברי מועצה במקומות שנתפנו.

תוצאות מינוי
 מקום במועצה

138. בכפוף לאמור בסעיף 137 (ב), שום פעולה או הליך של מועצה או של ועדה מועדותיה לא יהיו גטולי תוקף משום כך בלבד שנתפנה מקום במועצה.

חוקת כשרות

139. (א) כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר יראו –

(1) כל ישיבה של מועצה או של ועדה מועדותיה שנתקבלה בה החלטה – כישיבה שנתכנסה ונתקיימה כהלכה;

(2) כל האנשים שנבחרו בישיבה – כבעלי סגולות הכשרה כדיון;

(3) כל ועדה שדנה בענין פלוני – כועדה שהוקמה כהלכה ומוסמכת לדון בענין שפורש בפרוטוקול של ההחלטה שנתקבלה.

(ב) פרוטוקול של החלטות משיבות המועצה, המוחזק בהתאם לתקנות הנהל, יתקבל כראיה בלי צורך בהוכחה נוספת.

האחריות לכיצד
 החלטות המועצה

140. חובה על ראש העיריה, ובהעדרו – על סגן ראש העיריה, לדאוג שהחלטות המועצה יבוצעו כהלכה, ואם ההחלטה מצריכה הוצאה מכספי העיריה – לדאוג שההחלטה תהיה בהתאם לתקציב המאושר או בהתאם להוראות אחרות של הפקודה או של דין אחר.

סימן ד': סמכויות השר והממונה בטקרים מיוחדים

141. (א) נראה לממונה שמועצה נמנעת ממילוי חובה או מכיצוע עבודה שהוטלו עליה בפקודה זו או בכל דין אחר, רשאי הוא לדרוש ממנה בצו למלא את החובה או לבצע את העבודה תוך הזמן הנקוב בצו.

מועצה המסרבת
 למלא חובה
 מסוימת

(ב) לא מילאה המועצה אחרי הצו תוך הזמן האמור, רשאי הממונה למנות את ראש העיריה, או אדם אחר מתאים, למילוי החובה או לכיצוע העבודה כאמור, ורשאי לקבוע את השכר שישולם לאדם האחר ולהורות שהשכר והוצאות העבודה ייפרעו מקופת העיריה.

כשאין אפשרות
 לכנס את המועצה

142. בשעת חירום, כשאין אפשרות לכנס ישיבה של המועצה, רשאי הממונה להורות לראש העיריה למלא חובה או לבצע עבודה שהוטלו על המועצה בפקודה זו או בכל דין אחר, והן, לדעת הממונה, הכרחיות לבטיחות ולבריאות של תחום העיריה או לבטיחותם ובריאותם של תושביו.

סמכות השר לגבי
 מועצה מתמעטת
 או נחשלת

143. בכל אחד מהמקרים המנויים להלן רשאי השר להורות על בחירת מועצה חדשה ולקבוע את תאריך הבחירות. או למנות מועצה מתוך אנשים כשירים להיות חברי מועצה, או למנות ועדה למילוי תפקידי המועצה, ואלה המקרים:

(1) המועצה נחשבת כמועצה שחדלה לפי סעיף 137 (ב);

(2) המועצה חדלה, לדעת השר, למלא התפקידים שהוטלו עליה בפקודה זו או בכל דין אחר, או שהיא פועלת באופן שתיגל ממנה היכולת למלא תפקידיה, כולם או מקצתם, וכל זאת לאחר שהזהיר אותה;

(3) המועצה נבדקה על ידי ועדת חקירה שמצאה, כי אין היא עשויה למלא תפקידה כראוי, והמליצה לפני השר על פיזור.

144. ועדת חקירה לענין סעיף 143 תמונה על ידי השר, בהתייעצות עם שר המשפטים, ולא יהיה בה חבר המועצה ולא רוב חברים שהם עובדי המדינה.

מינוי ועדת חקירה

יושב ראש ועדה
ממונה, סגני,
וסמכיותיהם

145. (א) לועדה ממונה לפי סעיף 143 ימנה השר מתוך חבריה יושב ראש, ואם נראה לו – גם סגן או סגנים ליושב ראש.

(ב) ליושב ראש יהיו כל הסמכויות והחובות שיש לראש העיריה, ולסגן יושב ראש יהיו כל הסמכויות והחובות שיש לסגן ראש העיריה.

(ג) הוראות סעיף 134 יחולו לגבי יושב ראש וסגן או סגנים ליושב ראש, בשינויים המתאימים.

(ד) יושב ראש או סגן יושב ראש, רשאים לקבל מתוך קופת העיריה שכר שיקבע השר מזמן לזמן.

סמכויותיהן
ותקופת כהונתן
של מועצה או
ועדה ממונה

146. מועצה או ועדה ממונה לפי סעיף 143 יכהנו עד שהשר יורה על עריכת בחירות או יורה הוראה אחרת והיה להן כל הסמכויות והחובות המוקנות למועצה לפי פקודה זו או לפי כל דין אחר.

פרק שמיני : ועדות המועצה

סימן א' : ועדות כלליות

ועדת הנהלה

147. (א) המועצה רשאית לבחור מבין חבריה ועדת הנהלה קבועה שתפקידה לייצץ לראש העיריה בכל הנוגע לביצוע תפקידיו, ושחשמש ועדה לכל ענין שאינו בתחום סמכותה של ועדה אחרת, קבועה או ארעית.

(ב) חברי ועדת הנהלה יהיו ראש העיריה, סגני וחברי מועצה אחרים שהמועצה תקבע את מספרם ותבחר אותם.

ועדת מכרזים

148. (א) למועצה תהיה ועדת מכרזים קבועה, שתפקידה להשגיח על הצעות מחירים המוגשות למועצה ולחוות דעתה עליהן.

(ב) ועדת המכרזים תיבחר על ידי המועצה מבין חבריה.

ועדת כספים

149. המועצה תבחר מבין חבריה ועדת כספים קבועה שתפקידה לייצץ למועצה בכל עניני כספים של העיריה.

ועדת שונות

150. נוסף על הועדות הנקובות בשמותיהן בפקודה זו, או בתוקף אחר, רשאית המועצה לבחור ועדות קבועות או ועדות ארעיות שתפקידן לייצץ למועצה בענינים או במקרים מסוימים.

סימן ב' : ועדה חקלאית

הגדרות

151. בסימן זה –

“אדמה חקלאית” – קרקע המשמשת למטע, למשתלה, למשק בעלי חיים, לגידול תוצרת, חקלאית או פרחים או לייצור;

“חקלאי” –

(1) מי שהוא בעל אדמה חקלאית שהיא בתחום העיריה ושטחה שני דונם לפחות ואינה מוחזקת על ידי אחר, להוציא שטחו של בגין כמשמעותו בסעיף 269 שאינו משמש למטרות חקלאיות;

(2) מי שהחזיק ועיכד עיכוד סדיר אדמה חקלאית כמתואר בפסקה (1) שנה אחת בסמוך לפני היום הקובע;

“ענין חקלאי” – ענין בעל ערך חקלאי, שהסדרתו היא לטובת החקלאות או לטובת ענף שבה, או לטובת עוסקים בחקלאות בתחום העיריה או בשטח בגין עיר הכולל את תחום

העירייה, לרבות הסלת ארנונות על אדמה חקלאית שבתחומה, היטלים ואגרות בקשר לאדמה חקלאית על העוסקים בחקלאות כאמור ודרך הצאתן של ההכנסות ממקורות אלה; **היום: הקבע** – כמשמעותו בסעיף 1, או מועד מאוחר יותר שקבע השר לענין בחירות ראשונות לועדה חקלאית.

איפה תוקם
ועדה חקלאית

152. ועדה חקלאית (להלן בסימן זה – הועדה) תוקם בכל עיריה שיש בתחומה לפחות חמישים חקלאים, או אדמה חקלאית בשטח של אלף דונם לפחות המחזקים על ידי עשרה אנשים לפחות, וכן בעיריה שמרצתה והחליטה על הקמת הועדה או שהשר קבע כך ביחס אליה.

מספר חברי הועדה
הרכבה

153. (א) מספר חברי הועדה יהיה מספר הגיתן לחלק לשלושה, אך לא יעלה על שנים עשר, הכל לפי שתחילת המועצה או, באין תחילת המועצה, כפי שיקבע השר, בהתאם להוראות שבתוספת השלישית.

(ב) הרכב הועדה יהיה: שני שלישים שייבחרו לפי ההוראות שבתוספת השניה (להלן – נציגי החקלאים) ושליש אחד שייבחר על ידי המועצה וש אחד מהם, לפחות, יהיה חבר המועצה; כל חברי הועדה יהיו חקלאים, פרט לאחד שיכול להיות לא-חקלאי, אם הוא חבר המועצה שנבחר על ידי הועדה.

הנציגים החקלאים
שמועדה

154. (א) הבחירות של נציגי החקלאים יהיו שוות, ישירות וחשאיות, אולם לפי דרישת שלוש חמישה אחוז של החקלאים יהיו הבחירות גם יחסיות; דרישה כאמור תוגש בדרך ובמועד שנקבעו בתוספת השלישית.

(ב) נציגי החקלאים שנעדר משיבות הועדה, שלוש חודשים רצופים, או משלוש ישיבות רצופות – אם היו בשלושה חודשים פחות משלוש ישיבות – יחדל להיות חבר הועדה, אלא אם כן נעדר מחמת מחלה או שירות בצבא-הגנה לישראל, או ברשות הועדה.

מסילת חברות
בועדה

155. על פסילת חברותו של חבר ועדה יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, הוראות הסעיפים 120, למעט פסקה (1), ו-121.

יושב ראש
הועדה וסגנו

156. לועדה יהיה יושב ראש וסגן יושב ראש שיתמנו על ידי המועצה מתוך רשימת המועדים שהועדה תציע והמועצה רשאית לדרוש שיוצגו לה לכל תפקיד כאמור שני מועמדים לפחות; בהעדר היושב ראש ימלא סגן היושב ראש את מקומו; עד שיתמנה יושב ראש הועדה, יהיה תפקיד הבחירות יושב ראש הועדה.

רשימת הכהונה

157. ועדה שנפסימה תקופת כהונתה תמשיך בהפקידה עד שתורכב כדין ועדה חדשה.

תפקידים ומסמכות

158. ואלה תפקידיה ומסמכותיה של הועדה:
(1) ליעץ למרעצה בכל ענין חקלאי הן ביזמת עצמה והן לפי בקשת המרעצה;
(2) להציע למרעצה הצעות להחלטה בכל ענין חקלאי;
(3) להציג לפעל ותחלטות המועצה בענין חקלאי, אם נדרשה לכך על ידי המרעצה או על ידי ראש העירייה, או על ידי השר אם היה הענין בערר על פי סעיף 160.

מסמכות הועדה
כלפי המרעצה

159. ענין חקלאי לא יבא לדיון סופי במרעצה אלא אם דנה בו תחילה הועדה וחיותה דעתה, או שעברו ארבעה עשר יום מיום שהגישה המרעצה את הענין בכתב לפני הועדה; הציעה הועדה למרעצה הצעת החלטה בענין חקלאי, חייבת המרעצה להעמיד את ההצעה על סדר יומה ולדון בה בהקדם האפשרי, ואם לא נדחתה ההצעה על ידי המרעצה בתום שלוש יום מיום שהוגשה בכתב, יראו את הצעת ההחלטה כהחלטת המרעצה.

160. נתקבלה במועצה החלטה בענין חקלאי שלא בהתאם להצעת הועדה או לחוות דעתה, רשאית הועדה לערור על ההחלטה לפני השר תוך ארבעה עשר יום מיום שנמטרה בכתב לועדה; המועצה לא תבצע החלטה כאמור לפני תום תקופת הערר וכל עוד הערר תלוי ועומד.

161. ההכנסות מארגונות שהוטלו על אדמה חקלאית, וכן ההכנסות מהיטלים, מאגרות ומתשלומים אחרים, שהוחלט כדין להטילים על אדמה חקלאית או על העוסקים בחקלאות בקשר לאדמה חקלאית ופורש בהחלטה כי הוטלו בקשר לענין חקלאי, יוצאו, לאחר ניכוי ההוצאות הסבירות של המינהל, בשלמותם לענינים חקלאיים.

סימן ג': הוראות שונות בענין הועדות

162. ועדה של המועצה שלא נקבע לה הרכב מיוחד בפקודה זו או בחוק אחר, יהיו מחצית חבריה, לפחות, חברי המועצה, והשאר – בעלי זכות להיבחר כתברי המועצה, שאינם מסולים לפי סעיף 120, ובלבד שההרכב הסייעתי הכולל של כל הועדות האמורות יהיה בהתאם להרכב הסייעתי של המועצה.

163. ועדה של המועצה תכהן בתפקידה כל תקופת כהונתה של המועצה, מלבד אם נקבעה הוראה אחרת בפקודה זו או בחוק אחר, אלא שועדה ארעית תתפרק מאליה עם גמר תפקידה; אולם לא תיפגע סמכותה של המועצה לבטל בכל עת ועדה שנבחרה כולה על ידיה או לשנות את הרכבה בכפוף להוראות הפקודה, וכן להחליף את נציגיה בוועדה של המועצה שהורכבה בשותפות עם גורמים אחרים.

164. (א) חבר מועצה שנבחר על ידיה לועדה של המועצה, חברותו באותה ועדה נפסקת משנפסקה חברותו במועצה.

(ב) חבר ועדה של המועצה שאיבד את זכותו להיבחר כחבר המועצה יחדל מהיות חבר בוועדה.

(ג) חבר ועדה של המועצה רשאי להתפטר מתפקידו בהודעה בכתב לראש העיריה.

165. ראש העיריה יהיה בתוקף משרתו יושב ראש ועדת ההנהלה; יושבי ראש לשאר הועדות ייבחרו על ידי המועצה מבין חבריה, אם לא נקבעה הוראה אחרת בפקודה זו או בחוק אחר.

166. (א) יושב ראש ועדה של המועצה רשאי בכל עת לקרוא לישיבת הועדה, והוא חייב לקרוא לישיבה על פי החלטת הועדה או על פי בקשת רוב חבריה או על פי בקשה של המועצה או של ראש העיריה.

(ב) כל ועדה של המועצה רשאית, בשים לב להחלטות המועצה, ובמידה שלא נקבעה הוראה אחרת בענין זה, להסדיר בעצמה את עבודתה ואת דיניה.

(ג) ועדה של המועצה רשאית למסור לוועדת משנה, שתיבחר מבין חבריה, את בירורו של ענין מסוים שבתחום סמכותה; ועדת המשנה תביא את מסקנותיה בענין האמור לפני הועדה.

(ד) היו הקולות שקולים בוועדה, יבואו ההצעות השקולות להכרעת המועצה.

(ה) החלטות של ועדות המועצה סעונות אישור המועצה אם אין בפקודה כוונה אחרת משתמעת.

מרכז תשיעי: עובדי העיריה

סימן א': מינוי עובדים ופיטוריהם

167. מועצה רשאית – ולפי דרישת הממונה חייבת – למנות לעיריה, באישורו של הממונה, אנשים ראויים למשרות הנקובות להלן, לכולן או למקצתן, והן: מזכיר, גזבר, מהנדס, מפקח תברואה, רופא ורופא וטרינרי; אך אפשר למנות אדם אחד ליותר ממשרה אחת מן המשרות הנקובות בה.

מינוי פקידים

168. אנשים שנתמנו כאמור בסעיף 167 יקבלו את המשכורת שתקבע המועצה באישורו של הממונה.

משכורת

169. על אף האמור בסעיפים 167 ו-168 רשאי השר למנות מזכיר לכל עיריה אשר יחיל עליה בצו את הוראות סעיף זה; מי שנתמנה כאמור יקבל מקופת העיריה משכורת שיקבע השר.

מינוי מזכיר

170. מועצה רשאית למנות לעיריה פקידים אחרים, שלא הוזכרו בסעיף 167, למשך שיש עליהן הרשאה בתקציב השוטף שאושר בהתאם להוראות הפקודה.

פקידים אחרים

171. לא יפוטרו פקיד שנתמנה בהתאם להוראות סעיפים 167, 169 ו-170 אלא באחת משתי אלה ובאישור הממונה:

פיטורי פקידים

(1) תחלט בשיבת המועצה לפטרו לאחר שניתנה הודעה כהלכה לכל חברי המועצה שדבר פיטוריו יידון באותה ישיבה;

(2) הפקיד הורשע על עבירה פלילית.

172. המועצה תדרוש מכל פקיד, שנתמנה על ידיה למשרה שכרוכה בה אחריות כספית, ליתן ערובה מתאימה בעיגיה למילוי תפקידו כראוי, וראש העיריה ייווכח מזמן לזמן בדבר קיום הערובה ודיוותה.

ערובה של פקיד למילוי תפקידו

173. ראש העיריה רשאי להעביד עובדים ופועלים בשירות העיריה לפי שכר יומי הנחוג לגביהם, ככל הדרוש לביצוע עבודות שיש עליה הרשאה בתקציב השוטף שאושר בהתאם להוראות הפקודה.

פועלים ועובדים ארעיים

סימן ב': סייגים לשירות בעיריה

174. (א) פקיד או עובד של עיריה לא יהיה נוגע או מעונין, במישרין או בעקיפין, על ידי עצמו או על ידי בן-חוגו או שותפו או סוכנו, בשום חוזה שנעשה עם העיריה ובשום עבודה המבוצעת למענה.

עובדי העיריה לא יהיו נוגעים בדבר

(ב) פקיד או עובד הנוגע בדבר כאמור בסעיף קטן (א) יהיה פסול לקיים בידו כל משרה או עבודה בעיריה, ואם הורשע, דינו – קנס 150 לירות.

175. על אף האמור בסעיף 174 לא ייפסל אדם ולא יהיה צפוי לקנס משום כך בלבד שהוא אחד מאלה:

נגיעה בדבר שאינה פסלת

(1) בעל מגירות בחברה, או חבר באגודה שיתופית, שהיא צד לחוזה עם העיריה; או מבצעת עבודות למענה, ואיננו מנהל, מנהל עסקים, פקיד או סוכן של אותה חברה או אגודה שיתופית;

(2) מתקשר בתורה של חכירה או שכירות עם העיריה לגבי בנין או חלק מבנין, או לגבי מבנה אחר, שהם בבעלות העיריה, לשם חזקה בהם בעצמו או על ידי כן-זוגו או כן משפחה אחר ותלוי בו.

תנודות

176. בסעיפים 177-181 -

"עבודת-חוץ" - כל עסק או עבודה מחוץ לשירות העיריה, למעט -

- (1) עבודה ציבורית שלא על מנת לקבל פרס;
  - (2) עבודה מדעית, אמנותית או ספרותית ללא התקשרות קבועה;
  - (3) השקעת הון וקבלת רוחים ממנה שאין אתן עבודה או עיסוק;
- "עובד עיריה" - עובד עיריה המשמש כקביעות במשרה מלאה.

איסור עבודת-חוץ

177. עובד עיריה לא יעסוק ולא ישתתף, במישרין או בעקיפין, בעבודת-חוץ.

עיסוק בעבודה מדעית וכו' באישור ראש העיריה

178. ראשי עובד עיריה, באישור ראש העיריה, לעסוק בעבודה מדעית, אמנותית או ספרותית מחוץ לשירות העיריה גם אם העבודה היא בהתקשרות קבועה.

עבודת-חוץ שלא על מנת לקבל פרס

179. ראשי ראש עיריה, באישור המועצה, להתיר לעובד העיריה לעסוק בעבודת-חוץ שלא על מנת לקבל פרס.

חזרת עבודת-חוץ על מנת לקבל פרס במקרים מיוחדים

180. (א) ראשית מועצה, במקרים מיוחדים, להתיר לעובד העיריה לעסוק בעבודת-חוץ גם על מנת לקבל פרס, אלא שבנוגע לסקיד העיריה שנתמכו לפי הסעיפים 167 ו-169 תהא החלטתה טעונה אישורו של השר.

(ב) אין מועצה ראשית להתיר לעובד העיריה לעסוק בעבודת-חוץ על מנת לקבל פרס לפי סעיף זה, אלא אם -

- (1) היא לטובת הכלל;
- (2) אינה עשויה לפגוע לרעה בתפקידו של עובד העיריה;
- (3) אין בה משום התחרות בלתי הוגנת עם מי שאינו עובד עיריה;
- (4) אין בה כדי ליצור התקשרות בין העובד לבין אדם, תאגיד או מוסד העומדים במגע כספי, מסחרי או ענייני עם העיריה;
- (5) העובד הצהיר על הפרס שיקבל בעדה.

עונשין

181. עובד עיריה, העובד בעבודת-חוץ על מנת לקבל פרס בניגוד להוראות סעיפים 177 - 180, דינו - קנס פי שלושה משווי הפרס שניתן בעד אותה עבודה.

שמירת תוצאות אחרות

182. הוראות סעיפים 176-181 אינן גורעות מהוראות סעיפים 174 ו-175.

סימן ג': תנאי השירות וגימלאות

הגדרות

183. בסימן זה -

"פקיד שאיננו בר-קיצבה" - אדם בשירות עיריה הנושא בה משרה שאין עמה זכות לקיצבה, למעט פועל או עובד שכיר יום;

"קופת תגמולים" - קופה שהוקמה על ידי מועצה לטובת פקידים שאינם בני-קצבה, בהתאם לחקנות לפי פסקה (5) לסעיף 184;

"מפקיד" – אדם המפקיד סכומים בקופת תגמולים;
"פקדון חובה" – סכום שמפקיד נדרש להפקיד בקופת תגמולים בהתאם לתקנות המקימות את הקופה.

184. המועצה רשאית, באישור השר, להתקין, בכפוף להוראות הפקודה, תקנות בענינים אלה:

תקנות בדבר
תנאי שירות
ונימלאות

- (1) תנאי השירות של פקידיה;
- (2) חקירה בהתנהגותם של פקידיה;
- (3) מתן חופשה לפקידיה;
- (4) מתן קיצבאות או מענקים המשתלמים מקופת העיריה לפקידיה או לעובדיה או לתלויים בהם או לנציגיהם האישיים החוקיים של פקידיה או עובדיה;
- (5) הקמת קופת תגמולים בשביל פקידים שאינם בני-קיצבה.

185. כספי קיצבה או מענק שיינתנו בהתאם לתקנות לפי פסקה (4) לסעיף 184 ופקדון חובה שבקופת תגמולים מכוח הוראות תקנות לפי פסקה (5) לסעיף 184, או כל סכום שישראל מקופת העיריה לקופת התגמולים לזכותו של המפקיד, או ריבית שעל הפקדון או על הסכום כאמור – לא יהיו ניתנים להמחאה, להעברה, לעיקול, לתפיסה, או לפרעון, זולת סילוק חוב המגיע לעיריה הנותנת את הקיצבה או המענק או המקימה את קופת התגמולים, או סילוק חביעה שלה.

כספי נימלאות
אינם ניתנים
להעברה, לעיקול
וכד'

186. תקנות שהותקנו לפי סעיף 184 אין חובה לפרסמן ברשומות, אבל יש להודיע ברשומות על התקנתן, ועותקים שלהן יהיו מצויים במשרדי העיריה, וכל פקיד או עובד או משלם ארנונה יהיה רשאי, בשעות שהמשרדים פתוחים לקהל, לעיין בהם חינם.

דרך פרסומן
של תקנות

פרק עשירי : נכסי העיריה ועסקיה

סימן א': נכסי העיריה

187. כל מקרקעין שהם קנינה של עיריה יירשמו בספרי האחוזה על שם העיריה.

ירשום מקרקעין

188. עיריה לא תהיה רשאית למכור, למשכן או להשכיר מקרקעין שנרשמו על שמה לפי הוראות הפקודה, או לעסוק בהם בדרך אחרת, אלא על פי החלטה שנתקבלה על ידי שני שלישים לפחות מחברי המועצה ואושרה על ידי הממונה; ואולם רשאית עיריה להשכיר מקרקעין שנרשמו כאמור לתקופה של לא יותר משלוש שנים בלי אישורו של הממונה.

עשיה במקרקעין

189. כל הכספים המתקבלים על ידי העיריה או בשבילה מכוח הוראותיהם של הפקודה או של כל דין אחר, או בכל דרך שהיא, יהיו קופה שתיקרא קופת העיריה.

קופת העיריה

190. כל ההוצאות שהעיריה מתחייבת בהן כדין לפי הוראות הפקודה או כל דין אחר, וכן כל סכום אחר המגיע ממנה כדין, ייזקפו לחובת קופת העיריה וישולמו מתוכה, ובלבד שלא ישולם מקופת העיריה שום תשלום אלא אם הורשה על ידי התקציב השוטף או הורשה במיוחד על ידי המועצה באישורו של הממונה.

תשלומים מקופת
העיריה

191. כל פקודת תשלום או שובר תשלום או שיק לחובת קופת העיריה ייחתמו על ידי ראש העיריה, או פקיד אחר שהורשה לכך על ידי המועצה, וייחתמו חתימה שכנגד על ידי הגזבר או פקיד אחר שנתמנה לכך על ידי המועצה, ואם נחתמו כך רשאי הבנק לפרוע על פיהם.

חתימה על מסמכי
תשלום

192. הגזבר, ובאין גזבר – פקיד שימונה במיוחד על ידי המועצה, יהיה אחראי לבטחונה של קופת העיריה.
193. כל הכספים השייכים לקופת העיריה, או המתקבלים בשכילה ועל חשבונה, ישולמו מיד לחשבון העיריה בבנק שהמועצה תקבע באישורו של הממונה, אלא שיכולה היא להרשות לגזבר לעכב תחת ידו סכום כדי הוצאותיה היומיות של העיריה; באין בנק בתחום העיריה תובטח שמירת הכספים לפי כללים שתקבע לענין זה המועצה באישורו של הממונה.
194. כספים שבקופת העיריה מותר להשקיעם בדרך שתחליט עליה המועצה באישורו של השר.
- האחראי לקופת העיריה
- בטחונה של קופת העיריה
- השקעות מקופת העיריה

סימן ב': חוזים ומכרזים

195. (א) ראש העיריה רשאי, על פי החלטת המועצה, להתקשר בחוזה בשם העיריה והוא רשאי לעשות כן גם ללא החלטת המועצה, אם נתמלאו תנאים אלה:
- (1) לכל הוצאה כספית הכרוכה בחוזה ניתנת הקצבה מתאימה בתקציב המאושר;
  - (2) תנאי החוזה אינם בסתירה לכללים שקבע השר לענין זה בתקנות, ובמידה שלא קבע אותם השר כאמור – לכללים שקבעה המועצה לענין זה, בדרך כלל או לענין חוזים מיוחדים;
  - (3) ההוצאה הכספית הכרוכה בחוזה לא עלתה על סכום שקבעה המועצה, באישור השר, לענין זה.
- (ב) האמור בסעיף קטן (א) אינו גורע מהוראות הסעיפים 190, 196 ו-201.
- (ג) פרטי החוזים שנחתמו שלא על פי החלטת המועצה יירשמו בפנקס שתנהל העיריה לענין זה.
196. חוזה של עיריה למתן זכיון או מונופולין, או חוזה לעבודה מיוחדת שאין להוצאות הכרוכות בו הקצבה מתאימה בתקציב המאושר, טעון אישור המועצה וכן אישור השר בכתב.
197. לא תתקשר עיריה בחוזה להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי.
198. השר יקבע בתקנות את צורת המכרז ואת דרכי הזמנתו וקבלתן של הצעות המחרים, ורשאי הוא לקבוע בהן סגנים של חוזים כאמור. שבהם רשאית העיריה להתקשר ללא מכרז פומבי או ללא מכרז בכלל.
199. בכפוף להוראות הפקודה או התקנות על פיה רשאית עיריה להיות צד לשיק הנושא עליו את יום הוצאתו למעשה ולהתחייב בשטר חוב.
200. האמור בסעיף 199 לא יתפרש כפוטר מאחריות אישית את החותם בשם עיריה על שטר שאין העיריה מוסמכת להתחייב בו או שאין הוא מוסמן לחייב בו את העיריה.
201. בכפוף להוראות סעיף 202 רשאית עיריה – מכוה צו של השר, אך לא באופן אחר, ובמחאה לתנאים שנקבעו בצו – ללוות כספים מכל אדם לכל מטרה שתאושר על ידי השר, ולמשכן למלווה ארנונות או הכנסה אחרת של העיריה להבטחת תשלום הקרן והריבית של אותה הלוואה.
- חוזים הסעונים אישור
- חובת מכרזים
- תקנות למכרזים
- סמכות לחתום על שטרות
- אחריות אישית שמורה
- סמכות ללוות

202. עירייה רשאית, על פי החלטת המועצה אך לא באופן אחר, ללוות סכומי כסף כהלוואות שעה מאת הבנק שבו מוחזק השבון העירייה, ובלבד שסכום ההלוואה לא יעלה בשום זמן על חמישה אחוזים מההכנסה המשוערת של העירייה לתקופה אשר לה נערך התקציב השוטף, וסך כל ההלוואות ייפרע מתוך ההכנסה של אותה תקופה כאמור ובתוך אותה תקופה.

התימה על מסמכים
מסויימים

203. (א) חוזה, כתב התחייבות או תעודה אחרת מסוג שקבע השר בתקנות ושיש בהם התחייבות כספית מטעם העירייה, לא יחייבוה אלא אם חתמו עליהם בשם העירייה, בצד חותמת העירייה, ראש העירייה והגזבר, ובאין גזבר – עובד אחר של העירייה הממלא את תפקיד הגזבר לפי החלטת המועצה; לא היתה בהם התחייבות כספית כאמור, לא יחייבו את העירייה אלא אם חתמו עליהם בשם העירייה, בצד חותמת העירייה, ראש העירייה והמזכיר, ובאין מזכיר – עובד אחר של העירייה הממלא את תפקיד המזכיר לפי החלטת המועצה.

(ב) לגבי התחייבות כספית שהיא בתחומי סכום שנקבע בתקנות, רשאי הגזבר, באישור המועצה, להסמיך עובד העירייה להשתמש בסמכויותיו לפי סעיף זה.

פרק אחד עשר : תקציב העירייה וחשבונותיה

סימן א' : תקציב העירייה

204. התקציב השנתי של ההכנסה וההוצאה של עירייה יוכן בהתאם להוראות הפקודה בתאריך שיאפשר למועצה לדון בו, להגישו לממונה ולשוב ולדון בו, אם יהיה צורך בדבר, לפני תחילת התקופה שאליה מתייחס התקציב.

זמן להכנת
התקציב השנתי

205. שנת הכספים לכל העיריות תתחיל באחד באפריל של כל שנה.

שנת כספים

206. התקציב של עירייה יוכן על ידי ראש העירייה, ולאחר שנתקבל על ידי המועצה יוגש לממונה.

הכנת התקציב
והגשתו

207. השר רשאי, לאחר שנתן דעתו על השקפת המועצה, לשנות או לדחות פריט בתקציב, או להוסיף פריט אם הוספתו היא, לדעתו, חיונית לטובת הציבור מחמת נסיבות חורגות מהרגיל הקשורות בעירייה.

סמכות השר
לתקן התקציב

208. התקציב יוכן בהתאם להוראות התוספת הרביעית, אלא שהשר רשאי לשנות הוראות אלה או להוסיף עליהן, בין דרך כלל ובין להכנת התקציב של עירייה פלונית.

צורת התקציב

209. תמצית התקציב המאושר יפורסם ברשומות.

פרסום התקציב

210. מותר להכין תקציב מילואים בשעת הצורך, והוראות סעיפים 206 ו-207 יחולו על תקציב המילואים.

תקציב מילואים

211. המועצה רשאית, בשעת הצורך, להעביר בכל שנה שהיא, באישור הממונה – כספים מסעיף הוצאה אחד שבתקציב למשנהו, ובלבד שההוצאה שהורשתה על ידי העברה כאמור איננה בניגוד לפקודה או לכל דין אחר, ואין עוברים על סך כל ההוצאות שבתקציב ובתקציב המילואים שאושרו על ידי הממונה.

העברה מסעיף
לסעיף באישור
הממונה

העברה מסעיף
לסעיף ללא אישור
הממונה

- (1) לקבוע לכל העיריות מדרך כלל סוגים של העברות כספים מסעיף הוצאה בתקציב למשנהו שבאותו פרק, ללא אישור הממונה;
- (2) להגביל לעיריה פלונית, בשים לב לגודל התקציב בלבד, את גובה הסכום שהמועצה רשאית להעביר ללא אישור הממונה מסעיף הוצאה שבאחד מפרקי התקציב לסעיף הוצאה אחר שבאותו פרק.

סימן ב': חשבונות ובקורת

ניתול חשבון
כספי העיריה

213. כל עיריה תדאג שהגזבר ינהל חשבון נכון של כל הכספים שנתקבלו וששולמו על ידי העיריה או מטעמה.

זמן סגירת
חשבונות העיריה

214. תוך שמונה ימים לאחר השלושים ואחד במרס והשלושים בספטמבר של כל שנה ייסגרו חשבונותיה של כל עיריה עד התאריכים האמורים, ועד בכלל, ויאושרו בכתב על ידי ראש העיריה והגזבר.

הודעה על סכום
ההכנסה וההוצאה

215. ראש העיריה ידאג שתוכן רשימה המראה את סכום ההכנסה וההוצאה לרבע-השנה שעבר בכל סעיף של התקציב ובציון היתרה שלא הוצאה בכל סעיף, הוא יגישנה לממונה תוך השבוע הראשון של כל רבע שנה.

החובה לתגיש
חשבונות לרואה
החשבון

216. חשבונותיה של כל עיריה יוגשו על ידי הגזבר לבקורתו של רואה חשבון לעיריות שימונה על ידי השר (להלן – רואה החשבון) במועד שרואה החשבון ידרוש זאת והוא יבקר אותם; אולם רשאי השר, בהודעה ברשומות, לקבוע שהחשבונות של כל העיריות או של עיריה פלונית לא יוגשו על ידי הגזבר לבקורת רואה החשבון עד לאחר התאריך שיקבע השר באותה הודעה, ובמקרה זה לא תוגש לבקורתו גם הרשימה לפי סעיף 215 בנוגע לאותן עיריות, אלא לאחר אותו תאריך.

אישור חשבונות
על ידי רואה
החשבון

217. החשבונות לכל מחצית שנה, המסתיימת בשלושים ואחד במרס וכן בשלושים בספטמבר, יאושרו בכתב על ידי רואה החשבון ויישלחו יחד עם דו"ח שלו עליהם לממונה לא יאוחר מן היום השלושים באפריל והשלושים ואחד באוקטובר של כל שנה ותמציתם תפורסם ברשומות.

הוראות מיוחדות
בדבר אישור
חשבונות

218. השר רשאי להורות בצו שהוראות סעיף 217 לא יחולו, אם בכלל ואם על עיריה פלונית, ורשאי הוא באותו צו לקבוע לגבי עיריה שהצו חל עליה הוראות בדבר ענינים אלה, כולם או מקצתם:

(1) אישור חשבונות על ידי רואה החשבון;

(2) משלוח חשבונות לממונה יחד עם הדו"ח עליהם של רואה החשבון;

(3) פרסום תמצית החשבונות ברשומות.

סמכות רואה
החשבון

219. לשם הבקורת לפי הפקודה רשאי רואה החשבון לדרוש בכתב, שיומצא לו כל פנקס וכל מסמך שיראה לנחוץ, וכן רשאי הוא לדרוש מכל המחזיק בפנקס או במסמך כאמור, או האחראי לו, שיבוא לפניו בשעת כל בקורת כאמור, או בכל שעת בקורת נדחית, ויצהיר בדבר נכונותם ויחתום על הצהרתו.

220. ואלה דינם קנס שבעים וחמש לירות:

- (1) המתרשל או מסרב לבוא לפני רואה החשבון או להמציא לו כל פנקס או מסמך או לחתום על הצהרה כאמור בסעיף 219;
- (2) המצהיר או החותם על הצהרה כאמור ככזב או מתוך שחיתות בידעו שהיא בלתי נכונה בפרט חשוב.

221. על פי עצתו של רואה החשבון בפעולתו לפי סעיפים 216–218, יפסול הממונה כל פריט בחשבון שהוא בניגוד לדין, ויחייב בו את האדם ששילם או שהרשה את התשלום הבלתי חוקי, וכן יחייב הממונה כל אדם האחראי לחשבון בכל סכום של חסר או הפסד שנגרמו בשל התרשלותו או התנהגותו הרעה או בכל סכום שהיה צריך להביא בחשבון ולא הביא, ובכל מקרה כזה יאשר בכתב את הסכום המגיע מאותו אדם; הממונה יפרש בכתב את טעמי החלטתו בדבר הפסילה או החיוב וכן בדבר כל סכום שהכשיר, אם נתבקש לכך על ידי מי שנפגע בהחלטתו זו.

222. השר רשאי, לפי שיקול דעתו, אם נתבקש לכך על ידי האדם שחוייב, ועל אף היות הפסילה או החיוב נכונים וחוקיים, לבטל או להקטין את הפסילה ואת החיוב, אם ראה שלפי כל נסיבות המקרה ראוי לעשות כן, ובלבד שהבקשה הוגשה תוך 14 יום מהיום שהודיעו למבקש על החיוב או תוך תקופה נוספת שהתיר לו השר.

223. אם אין לראות מתוך החלטות המועצה מי הוא חבר המועצה שהסכים להוצאה מסויימת, יראו כל חבר שנכח בישיבה שבה הורשתה ההוצאה כאילו הוא הסכים לכך, כל עוד לא הוכיח את ההיפך.

224. לא בוטל החיוב על פי בקשה כאמור בסעיף 222, וסכום החיוב, או הסכום כפי שהוקטן על ידי השר על פי הבקשה, לא נפרע לעירייה להנחת דעתו של רואה החשבון תוך חודש לאחר שהודיעו לעירייה על החיוב, ואם הוגשה בקשה – תוך חודש לאחר שהודיעו למבקש את החלטת השר, תתבע העירייה בדין את הסכום כאמור.

225. (א) נראה לבית המשפט שהוצאת הסכום שחייבו בו או הסכום שהוקטן כאמור, נעשתה בלי הרשאה או בעבירה על הוראת הפקודה, וזכאית העירייה לפסק דין על אותו סכום נגד האדם שהסכים או נראה כמי שהסכים להוצאה האמורה.
(ב) הסכום שנגבה בדרך זו על ידי העירייה ישולם מיד לקופת העירייה.

226. סירבה העירייה לתבוע פרעון הסכום שחייבו בו כאמור בסעיף 224 או שהתרשלה בהגשת התביעה, רשאי הממונה למנות אדם מתאים לתבוע בשם העירייה ומטעמה פרעון הסכום, והוצאות ההליכים ישולמו מתוך קופת העירייה.

227. רואה החשבון רשאי להיכנס בכל עת סבירה לכל משרדי העירייה ותתיה לו גישה חפשית לכל פנקס ומסמך; הוראות סעיף זה לא יחולו על עירייה שעליה פרסם השר הודעה לפי סעיף 216, אלא לאחר התאריך שיקבע השר באותה הודעה.

228. השר רשאי, בצו שיפורסם ברשומות, להתקין תקנות –
(1) הקובעות, אם בדרך כלל או לעירייה פלוגית, את התשלומים שעיריות חייבות לשלם על חשבון שירותיו של רואה החשבון;
(2) המסדירות את ענייניה הכספיים והחשבונות של העיריות בכפוף להוראות הפקודה, וקובעות את הפנקסים והצורה שבהם יגוהלו החשבונות;
(3) בדבר הביצוע בדרך כלל של מטרת הפקודה והוראותיה בנוגע לראיית חשבונותיהן של העיריות.

סימן ג': דו"ח שנתי וסטטיסטיקה

229. בסמוך ככל האפשר לאחר האחד באפריל של כל שנה יכין ראש העיריה דו"ח מפורט על ניהול העיריה במשך שנים עשר החדשים שקדמו.
230. הדו"ח יוגש למועצה ויישלח לממונה יחד עם התיקונים וההחלטות של המועצה הנוגעות לו.
231. העתקים של הדו"ח יוחזקו לעיון הציבור במשרדי העיריה וראש העיריה רשאי לפרסם אותו בעתון או באופן אחר.
232. הממונה רשאי בכל עת לדרוש סטטיסטיקה או כל ידיעה אחרת בקשר לפעולותיה, הכנסותיה או הוצאותיה של עיריה, ככל שיראה לנכון, וראש העיריה ימלא אחרי דרישה זו תוך זמן סביר.

פרק שנים עשר: חובותיה ופמכויותיה של מועצה

סימן א': סייגים לחובות ולסמכויות

233. עיריה תעשה בתוך תחומה בענינים המפורשים בסימן ב', וכל פעולה אחרת שעיריה מצווה לעשות לפי הפקודה או לפי כל דין אחר, והיא מוסמכת, בתחום העיריה או בשטח בנין עיר הכולל את תחום העיריה, לעשות בענינים המפורשים בסימן ג' – והכל כשאינן הוראה אחרת מאת השר בענינים אלה, כולם או מקצתם, ובכפוף להוראות הפקודה או כל דין אחר.
234. בכל הענינים הנזכרים בסעיף 233 תמלא העיריה אחר דרישותיו והוראותיו של הממונה, ובלבד שיהיו בהתחשבות עם חוקי העזר שאושרו ועם התקציב השוטף.

סימן ב': חובותיה של עיריה

235. בענין רחובות תעשה העיריה פעולות אלה:

- (1) תפקח על השיוור, הרום, הרוחב והכניה של כל רחוב;
- (2) תדאג לתיקונו, ניקויו, הזלפתו, תאורתו וניקויו של רחוב שאינו רכוש הפרט;
- (3) תמנע ותסיר מכשולים והסגת גבול ברחוב;
- (4) תקרא שמות לכל הדרכים, הרחובות, הסמטאות והככרים, או תשנה שמותיהם כשיש צורך בכך, ותדאג לקביעתם במקומות בולטים ולסימון הכנינים במקומות אלה במספרים;
- (5) תנקוט אמצעי זהירות נאותים נגד תאונות בשעת בנייתם או תיקונם של רחובות, ביבים או תעלות.

236. (א) בענין בנינים תעשה העיריה פעולות אלה:

- (1) תפקח על הקמתם, הריסתם, שינוים ותיקונם של בנינים;
- (2) תפקח על ריצופם של חצרות ושטחים פתוחים הקשורים לבנינים;
- (3) תפקח על התקנת בורות לבנינים ובנייתם, כדי להבטיח מניעת רבייתם של יתושים;

(4) - תפקח על קו החזית של בנינים סמוכים ועל המירווחים בצדדים ומאחור.
על מידתם של מגרשי בנין ועל שיעורם של שטחי המגרשים שמותר להקים עליהם בנינים;

(5) תפקח על הגבהת החזית של בנינים במקום שהם בתוך שורה של בנינים רצופים הגובלים עם רחוב;

(6) תפקח, אם על ידי הטלת איסור או בדרך אחרת, על הקמת בנינים מסוג, מדגם או ממראה מיוחדים, באזורים או ברחובות מיוחדים, או בחלק מהם;

(7) תקבע אמצעי זהירות שיש לנקוט נגד תאונות בשעת הקמת בנינים, הריסתם, שינוים ותיקונם;

(8) תפקח על בנייתם ופעולתם של מעליות, פירי מעליות, מנופים ומסוקים בבנינים, תסדירם ותדאג לכדיקתם ככל שתראה צורך בה כדי להבטיח מפני תאונות בקשר אתם, ותדאג לביטוח מפני סכנת מוות או חבלה לאדם העלולה לבוא מהם.

(ב) לענין סעיף זה -

"בנין" - כל מבנה, בין של אבן ובין של בטון, חמר, ברזל, עץ או חומר אחר, ולרבות כל יסוד, קיר, גג, ארובה, מרפסת, גזוזטרה, כרכוב או בליטה, או חלק מבנין או כל המחובר בהם, או כל קיר, סוללת עפר, גדר, גדר כלונסאות או מבנה אחר המקיף או תוחם, או מיועד להקיף או לתחום, קרקע או שטח.

237. בענין ביוכ תפקח העירייה על תכניתם, בנייתם, שינוים של ביכים, נקזים, אסלות, משתנות, בתי כסא, בורות שופכין, מישטפים, אמבטיות ואביזרים סניטריים, והשימוש בהם, שטיפת אסלות וריצופם של רצפות, חצרות ושטחים פתוחים.

ביוכ

238. בענין מפעלי מים שהוקמו על ידי עירייה או כל גוף ציבורי אחר או אדם פרטי לשם הספקת מים בתוך תחום העירייה, תעשה העירייה פעולות אלה:

מפעלי מים

(1) תמנע בזבוז, שימוש לרעה, צריכה יתירה או הזדהמות המים המסופקים לשימוש ציבורי או פרטי;

(2) תקבע את המידה, הטיב, העצמה והחומר של צינורות, שסתומים, ברזים, בורות, סוליות קרקע, אסלות ומכשירים ובתי קיבול אחרים אשר ישמשו להובלת מים, הספקתם, הסדרתם ואצירתם, וכן אופן סידורם, מיקומם, שינוים, סילוקם, חידושם ותיקונם, ותורה בדבר השימוש בהם;

(3) תסדיר את הספקת המים הציבורית על ידי צינורות זקפים והשימוש בהם;

(4) תסדיר את הספקת המים על ידי מדידה ואת החמרים, המונים, האביזרים והמיתאמים המשמשים למטרה זו או כקשר אתה;

(5) תסדיר את התנאים שלפיהם יסופקו מים לצרכי בית ולצרכים אחרים, וכן את המחיר שישולם בעד מים שיסופקו כאמור וההיטלים בקשר עם התקנת ההספקה.

239. בענין שווקים והכנת מאכלות ומשקאות לצריכת אדם, החסנתם לשם מכירה ומכירתם - תעשה העירייה פעולות אלה:

שווקים, מכירות פומביות ומצרכי מזון

(1) תסדיר שווקים ציבוריים למכירת מצרכים ומקומות למכירה פומבית של מיטלטלין ומקרקעין ותקבע אגרות, דמי שכירות ותשלומים אחרים שישולמו

בעד השימוש בשווקים או במקומות למכירה פומבית, וכן תקים שווקים או מקומות כאמור;

(2) תורה בדבר בדיקתם, תפיסתם, חילוטם, סילוקם וביעורם של משקאות שאינם ראויים לצריכת אדם, וכן של בשר, דגים, פירות, ירקות או שאר צרכי מזון פסידים, מניעת מכירתם או הצגתם למכירה ותטילת חגמאות מהם לשם בדיקה.

240. בענין שחיטת בהמות לצריכת אדם תקים העיריה בתי מטבחים ותסדירם, וכלי לפגוע בכללותה של סמכות זו, תבטיח –

- (1) בדיקה גניטרית של בעלי חיים לפני שחיטתם, ובדיקת גופותיהם;
- (2) עציירתם של בעלי חיים המובלים לשחיטה, לשם בדיקתם, וסילוק בעלי חיים שנמצאו חולים;
- (3) סילוק גופותיהם של בעלי חיים חולים שנשחטו או שמתו;
- (4) סימון גופותיהם של בעלי חיים שנשחטו בבתי מטבחים עירוניים לשם ציון שחיטתם כאמור.

מלאכות מסוכנות

241. בענין מלאכות מסוכנות, תסווג ותסדיר העיריה כל מלאכה או עסק העלולים להזיק לבריאות הציבור או להיות מקור סכנה לציבור, או שמבחינה אחרת של טובת הציבור ראוי הוא להסדירם.

תברואה, בריאות
הציבור ונאותו

242. בענין תברואה, בריאות הציבור ונאותו, תעשה העיריה פעולות אלה:

- (1) תנקוט אמצעים להסרת כל מטרד או למניעתו ותדאג לבדיקות שמטרתן לברר מה הם המטרדים הקיימים;
- (2) תורה בדבר פיגור סחי ואשפה מכל בית ותקבע את האגרות בעד פיגור כאמור;
- (3) תורה בדבר בדיקתם, הסדרתם, החזקתם, ניקים הרקתם של כיבים, נקזים, בתי כסא, אסלות, בורות שופכין, מפלשים, מחילות, מירוצי מים, בורות אפר ואבזורים גניטריים;
- (4) תתקין ותקיים במצב טוב ומתקן פחי אשפה ציבוריים ושאר כלי קיבול שמביאים ומאספים בהם אשפה ותדאג שיחזקו באופן שלא יהיו מטרד או מפגע לבריאות;
- (5) תתקין ותקיים במצב טוב, מחראות, משתנות ובורות שופכין ציבוריים ותדאג שיהיו בגינים ומחזקים באופן שלא יהיו מטרד או מפגע לבריאות;
- (6) תדאג לסאטואם וניקיים של רחובות שאינם רכוש הפרט;
- (7) תמנע הצטברות של סחי ואשפה במקום ציבורי או פרטי במידה המהווה סכנה לבריאות הציבור ותנקוט אמצעים להסרת כל מטרד ציבורי הנובע מבור שופכין או נקז, בין פרטיים ובין ציבוריים, או מכל מקור אחר;
- (8) תמנע הודעהותם של זרמים, תעלות, מירוצי מים או בארות הנחת אשפה על גדות זרם, תעלה או מירוך מים או על פי באר, העלולה לגרום להודעהותם;
- (9) תמנע שצינורות המיועדים לסילוק מי גשמים ישמשו לסילוק שפכין או סחי מבית כסא או מאסלה ותאסור התקנתם של נקזים אל כיב ציבורי שלא ברשות;

10) תורה בדבר בדיקת בתים ובנינים כדי לכוון את מצב הנקיון שלהם או לענין אחר ובדבר אמצעים להשמדת עכברושים, עכברים ושאר שרצים.

243. העירייה תסדיר ותבדוק תיאטרונים ובתי עינוג ציבוריים אחרים ותורה בדבר הגנת הציבור מפני סכנת דליקה בהם.

תיאטרונים

244. העירייה תסדיר בתי מלון, פנסיונים, אכסניות, בתי אירוח, בתי לינה, ומוסדים אחרים כיצא בהם.

מלונות

245. העירייה תורה בדבר רישום ורישום של רוכלים למיניהם, מצחצחי נעלים, מפתחי חותמות, צלמים וסבלים, ובדבר הפיקוח עליהם.

רוכלים, סבלים, וכיצא בהם

246. העירייה תפקח על הצגת מודעות, שלטים וטבלות במקומות עסק או על גבי לחות או במקומות אחרים, או תאסור הצגתם.

מודעות

247. (א) העירייה תורה בדבר רישום והחזקתם של כלבים והשמדתם של כלבי הפקר או כלבים שהם מוחזקים, או מגיחים להם לשוטט, במקומות ציבוריים, שלא לפי התנאים שנקבעו.

כלבים ובעלי חיים אחרים

(ב) העירייה תסדיר או תמנע החזקת חזירים, תסדיר החזקת בעלי חיים אחרים באופן שהחזקתם לא תהווה מסרד ציבורי או מפגע לבריאות ותסדיר או תמנע מרעה או מעבר של בעלי חיים.

248. העירייה תתקין ותקיים מכשירים לכיבוי דליקות, דליי מים, צינורות, מימלטים וכלים אחרים לשם בטיחות או שימוש במקרה של דליקה, וכן תסדיר את השימוש במים במקרה של דליקה.

דליקות

סימן ג': סמכויותיה של עירייה

249. סמכויותיה של עירייה הן:

הסמכויות

(1) לבנות ולקיים בניני ציבור, לעשות עבודות ציבוריות אחרות ולבנות ולקיים תנורות ובתים;

בנינים ועבודות

(2) להקים, לקיים ולנהל שירותים, מפעלים ומוסדות שהם לרעת המועצה לתועלת הציבור, או להשתתף בהקמתם, בהחזקתם ובניהולם;

שירותים, מפעלים ומוסדות

(3) לבצע מפעלים, שעליהם העיד השר בכתב כי הם מפעלים לתועלת הציבור;

מפעלים ציבוריים

(4) לפעול, בהסכמת השר, כנאמנים של כל נאמנות שנוצרה לצרכי ציבור;

נאמנים

(5) לספק שיכון למעוטי אמצעים, ולתכלית זו – (א) לרכוש או לחכור כל קרקע, לרבות בתים או בנינים אחרים שעליה;

שיכון למעוטי אמצעים

(ב) להקים שיכונים על כל קרקע;

(ג) לרכוש או לחכור כל קרקע, כדי למכרה או להחכירה חכירה ראשית או משנית, להקמת שיכונים למעוטי אמצעים על ידי אדם זולת העירייה;

- (ז) לשנות, להרחיב, לתקן ולשפר בתים, בנינים או שיכונים אחרים שנרכשו או הוקמו כאמור לעיל;
- (ח) לצייד קרקע, בתים, בנינים או שיכונים אחרים כאמור, בכל הציד והריתוט והנחתות הדרושים, ובלבד שלא תרכוש דרך כפיה קרקע כמשמעותה בסעיף 2 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, אלא בהתאם להוראותיה של אותה פקודה;
- (ט) להקים בתי-מחסה מספיקים כדי לאכסן בהם נכים ובעלי-מום עניים, ומקומות עבודה שבהם יועסקו עניים המסוגלים לעבודה ולמנוע פשיטת-יד;
- (ז) להקים, לקיים ולהסדיר מרצאות, בריכות שחיה ובתי-רחצה ציבוריים;
- (8) לספק, להתקין, להתוות, לתכנן, לשפר, לקיים, להסדיר גנים וגינות ומקומות מרגע או נופש אחרים לשימוש הציבור, ולפקח עליהם, ולהשתתף בהוצאות קיומם של מקומות כאמור שהתקנם אדם לשימוש הציבור;
- (9) לנסוע עצים בכל רחוב או בכל מקום ציבורי, ולהקים סוככי עצים, ובלבד שהרחוב או המקום לא ייפגעו על ידי כך יותר מן הראוי;
- (10) למכור, להחזיר או להחליף בקרקע אחרת כל רחוב שהפא נכס העיריה, או חלק ממנו, שאינו דרוש עוד לצרכי פקודה זו;
- (11) לסלול כל רחוב שאיננו רכוש הפרט ולדאוג למצבו התקין של כל רחוב כאמור;
- (12) לדרוש מבעלי מקרקעין הגובלים רחוב לסלול, סלילה ראשונה, מדרכה לאורך הרחוב הגובל את מקרקעיהם;
- (13) לצוות כי יהיו בני-אדם, המעבירים או מפריעים אחרור, או שהם בלתי מטיטריים או מזיקים מבחינה אחרת לכריאות הציבור, או שהם מסוכנים;
- (14) להסדיר או לאסור את הנחתן של מכונות שנתבלו, גרסאות ברזל חפצים אחרים ברשות הרבים, ולהורות על סילוקם של אותם חפצים ומה ייעשה בהם, כשהנחתו ברשות הרבים או ברשות היחיד בגסיבות שיש בהן משום פגיעה בנחותתם של תושבי הסביבה;
- (15) לדרוש מבעלי מקרקעין כי יבנו ביבים, נקזים, בתי כסא, בורות שופכין, מחאאות או משתנות, ולדרוש מבעליהם או מן המחזיקים בהם לקיים ולשמור במצב נקי את המיתקנים כאמור לאחר שנבנו, כלי לפגוע בכל תרופה שבידי המחזיקים נגד הבעלים;

בתי מחסה

מרצאות
ציבוריים

גנים ציבוריים

עצים

מכר וכר של
רחובות

רחובות ציבוריים

חוב בעלים
בסלילת מדרכה

הרסת בנינים

מכונות שחולו
להשתמש בהן,
גרסאות ברזל
וכר

בית ביבים וכר

- (17) להסדיר מכירת תוצרת ובעלי חיים ולפקח עליה, על ידי איסור מכירתם במקום שאיננו שוק ציבורי או בדרך אחרת; מכירת מוצרי חיות ובעלי חיים
- (18) להסדיר בשעת-חירום את מכירתם ומחירם של מצרכי מזון, ולפקח עליהם; מכירת מצרכי מזון בשוק
- (19) להסדיר הכנסתו של בשר קפוא לתחום העירייה ומכירתו ולפקח עליהן; בשר קפוא
- (20) להיכנס לכל בית או בנין, שיש עליהם חשד סביר שהם בלתי סניטריים, כדי לברר את מצב הנקיון בהם או לצורך אחר, ולהוציא צו למחזיק בהם, שבו יידרש לנקוט את האמצעים המפורשים בצו; תברואה
- (21) להסדיר פתיחתם וסגירתם של חנויות ובתי מלאכה, מסעדות, בתי קפה, בתי תה, בתי משקה, מזנונים, קנטינות ומוסדים-אחרים כיוצא באלה, ושל בתי קולנוע, תיאטרונים ומקומות אחרים של עינוג ציבורי או של סוג פלוגי מהם, ולפקח על פתיחתם וסגירתם, ולקבוע — בלי לפגוע בכללותה של הסמכות — את שעות פתיחתם וסגירתם ביום פלוגי; אלא שתקפה של פסקה זו יהא בכפוף לכל פטור שהשר יורה עליו בצו; פתיחת וסגירת של חנויות
- (22) להורות בדבר תפיסתם והילוטם של כל עגלה, מגש או כל כלי קיבול אחר שרוכלים למיניהם מחוסרי רשיונות משתמשים בהם בקשר עם מכירת טובין; תפיסת דברים מסוימים
- (23) להסדיר כל ענין הקלאי כמשמעותו בסעיף 151; ענינים הקלאיים
- (24) להסדיר את השיט בנהרות בתוך תחום העירייה ולפקח עליו ולהורות בדבר רישוי ורישום של סירות השטות באותם נהרות בלבד ושל מלחים ומובילי סירות העושים בכל משלח יד או עבודה בקשר לסירות אלה על החוף או במים; פיקוח על השיט בנהרות
- (25) להסדיר בתי עלמין ולקבוע את עמקם וארצם של קברים; בתי-עלמין
- (26) להטיל היטל על כרטיסים הנמכרים לעינוגים ציבוריים, אולם — היטל עינוגים
- (א) לא יוטל ההיטל אלא לפי חוקי עזר שהותקנו בהתאם להוראותיה של הפקודה; בתי-עלמין
- (ב) תקפה של פסקה זו יהא בכפוף לכל פטור שהשר יורה עליו בצו; היטל עינוגים
- (27) לפקח על איסוף כספים במקומות ציבוריים על ידי מכירת סמלים וסרטים או באמצעים דומים לאלה או לאסור אותם; אוסף כספים ברחובות וכו'
- (28) להתקין ולבצע כל תכנית לטובת עובדי העירייה שאושרה על ידי השר; תכניות גימלה לפיקדי המועצה ועובדיה
- (29) להוציא תעודות אישור בדבר כל ענין מן הענינים שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותם לפי הפקודה או לפי כל דין אחר; תעודות אישור

סמכות כללית (30) לעשות בדרך כלל, כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העיריה, בריאות הציבור והבטחון בו, וכן, בריאותו של הממונה, להקים ולקיים מוסדות לבריאות הציבור ולחינוך, ולסייע להם;

ייסוד חברות ואגודות (31) לייסד חברה, אגודה שיתופית או כל אגודה אחרת לכל מטרה שהיא בגדר סמכויות העיריה ותפקידיה, לרכוש מגוון או ניירות ערך או זכות הנאה אחרת של כל חברה, אגודה שיתופית או אגודה אחרת, שמטרותיה מסייעות, לדעת המועצה, להשגת כל מטרה כאמור, ולנהוג בהם דרך בעלים;

שיתוף עם גורמים אחרים (32) לבצע כל סמכות מסמכויותיה ולמלא כל תפקיד מתפקידיה יחד או בשותפות עם מוסדות המדינה, רשויות מקומיות אחרות, חברות, אגודות שיתופיות וגופים או אנשים אחרים.

פרק שלושה עשר: חוקי עזר

הסמכות להתקין חוקי עזר (250) מועצה רשאית להתקין חוקי עזר כדי לאפשר לעיריה ביצוע הדברים שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותם על פי הפקודה או כל דין אחר או לעזור לה בביצועם, או כדי לדרוש מבעל נכס או מחזיק לבצע באותו נכס עבודה הנחוצה למטרה האמורה.

אגרות, היטלים ופיצויים

251. בחוקי עזר רשאית המועצה לקבוע הוראות בדבר —

- (1) תשלום אגרות, היטלים או דמי השתתפות על ידי כל אדם, זולת העיריה גופה, בקשר לדברים האמורים בסעיף 250;
- (2) מתן רשיון או היתר בקשר לאותם דברים ותשלום אגרות בעד הרשיון או ההיתר;
- (3) תשלום פיצויים למי שנפגע על ידי אותם דברים.

סמכות לחייב למפרע בתוך שנת הכספים

252. הטילה המועצה בחוק עזר חובת השתתפות בהוצאות עבודה שהיא רשאית או חייבת לבצע מכוח הפקודה או מכוח כל חיקוק אחר, רשאית היא לקבוע באותו חוק עזר שחובת ההשתתפות תחול גם לגבי עבודות כאמור שבוצעו על ידי העיריה מכוח הרשאה או חובה כאמור בתוך שנת הכספים שבה התחיל תקפו של חוק העזר.

סמכות להצמדה

253. השתמשה העיריה לביצוע עבודה באשראי שניתן לה למטרה זו בתנאי הצמדה, כאמור בסעיף 2 לחוק הריבית, תשי"ז—1957,⁵ רשאית היא לקבוע בחוק עזר, כי כל החייב להשתתף בהוצאות העבודה ופיגר בתשלומן ישלם לעיריה את סכום ההשתתפות, כולו או מקצתו, בתנאי ההצמדה שבהם התחייבה העיריה.

הטלת קנסות

254. (א) בחוק עזר כאמור, רשאית העיריה לקבוע קנסות על העובר עליו, שלא יעלו על חמש מאות לירות לכל עבירה, ובעבירה נמשכת — על סכום נוסף של עשרים לירות בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר הודעה עליה בכתב מטעם ראש העיריה או לאחר הרשעה.

⁵ ס"ח, תשי"ז, עמ' 50.

(ב) לא נקבע עונש בחוק העזר, יהיה דינו של העובר עליו קנס שלא יעלה על חמישים לירות לכל עבירה, ובעבירה נמשכת – קנס נוסף שלא יעלה על חמש לירות בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר הודעה או הרשעה כאמור.

255. נדרש אדם על ידי חוק עזר או על פי הוראותיו לבצע עבודה תוך זמן מסויים ולא ביצע או לא השלים את העבודה תוך אותו זמן להנחת דעתם של העיריה או של מי שהורשה על ידיה לאותו ענין, רשאית היא – בלי לפגוע בעונש האמור בסעיף 254 או בכל תרופה אחרת – לעשות זאת בעצמה או על ידי אחר ולגבות מאותו אדם את כל ההוצאות שהוציאה בשל כך.

ביצוע עבודות
על ידי העיריה
על חשבון
החייב בה לפי
חוקי עזר

256. העיריה לא תפעל כאמור בסעיף 255, אלא אם מסרה תחילה למי שחייב לבצע את העבודה לפי חוק עזר, הודעה על פי אותו חוק עזר, ואם אין בו הוראה בדבר הודעה כזאת – על פי סעיף זה, ובהודעה הוא נדרש לבצע אותה תוך הזמן המפורש בה ואזהרה שאם לא ימלא אחר הדרישה להנחת דעתם של העיריה או של מי שהורשה על ידיה לאותו ענין, תהא העיריה רשאית לעשות זאת על חשבוננו, בלי לפגוע בכל עונש או תרופה אחרת.

חובת הודעה
מוקדמת לחייב
בביצוע

257. הוציאה העיריה הוצאה כלשהי בשל הפרת חוק עזר על ידי אדם פלוני, ואין היא הוצאה שחלה בנסיבות האמורות בסעיפים 255 ו-256; תהא העיריה זכאית לגבות אותה הוצאה מן האדם שהפר את חוק העזר.

הוצאה שנגרמה
לעיריה על ידי
הפרת חוק עזר

258. (א) לא יהיה תוקף לחוק עזר אלא אם אושר על ידי השר.

אישור חוקי עזר
משרד המשפטים

(ב) כל חוק עזר שאושר כאמור יפורסם ברשומות.

259. חוק עזר יכול לכלול הוראות שהעיריה תראה צורך בהן בכל הענינים האלה:

הוראות הגיתנות
להיכלל בחוקי עזר

- (1) מתן הודעות;
- (2) הפקדת תכניות ושרטוטים על ידי אנשים הרוצים להתוות, לבנות או לשנות רחוב, בנין, נקו או עבודה אחרת;
- (3) דרכי הפיקוח של עובדי העיריה;
- (4) סמכויות עובדי העיריה, בכפוף להוראות הפקודה או כל דין אחר, לסלק, לשנות או להרוס עבודה שהחל בה או שנעשתה בהפרת חוק העזר;
- (5) הרשיונות שיש לקבל והתנאים לנתינתם, לחילוטם ולביטולם;
- (6) האגרות שיש לשלם בעד רשיונות ובעד שירותים.

260. שום דרישה של חוק עזר בנוגע לבניה או לשינוי של רחובות, בנינים, נקזים או עבודות אחרות, לא תחול על עבודות כאמור שנעשו לפני שחוק העזר נכנס לתקפו, אלא אם יש בחוק העזר הוראה אחרת מפורשת.

תוקף למסרע

261. רשאית עיריה להתקין חוקי עזר שיחולו בשטח בנין עיר הכולל את תחום העיריה או במקום מיוחד שמחוץ לתחום העיריה, המתנהל על ידי העיריה או המוקנה לה.

חוקי-עזר
לשטחים שמחוץ
לתחום העיריה

262. השר רשאי להתקין חוקי עזר לדוגמה שכל עיריה תוכל לאמצם כחוקי עזר שהותקנו לפי פרק זה; חוקי עזר אלה יפורסמו ברשומות, וכל חוק עזר שיוקצן על ידי מועצה לפי פרק זה יכול לאמץ הוראות חוק עזר לדוגמה, כולן או מקצתן, עם שינויים או בלי שינויים, אם בדרך של הוספה, החלפה, תיקון או מחיקה, ואם בדרך אחרת.

חוקי-עזר
לדוגמה

263. עותקים של חוקי עזר יחזקו במשרדי העיריה ויהיו מצויים למכירה לציבור.

חוקי עזר למכירה
במשרדי העיריה

264. פקיד העיריה שנתמנה לפי הסעיפים 167–170 רשאי, אם הוסמך לכך על ידי החלטת של המועצה, ועל אף האמור בכל דין אחר, לעשות דברים אלה:

(1) להשתמש בסמכויות הנתונות לשוטרי בפקודת הפרוצידורה הפלילית (מאסר וחלופות)⁶, ביחס לעבירה על חוק עזר עירוני, או לעבירה על פקודת בנין ערים, 1936⁷, המפורשת בהחלטת המועצה;

(2) להתייצב ולתבוע, דרך כלל או בתביעה מסוימת, לפני כל בית משפט בשל כל עבירה על חוק עזר עירוני או עבירה על פקודת בנין ערים המפורשת בהחלטת המועצה.

265. (א) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי, בצו ברשומות, להודיע כי עבירה על הוראה פלוגית בחוק עזר של עיריה היא עבירת קנס.

(ב) השר יקבע בצו ברשומות –

(1) את שיעור הקנס לכל עבירת קנס, ובלבד שלא יעלה על עשרים לירות;

(2) את נוסח ההזמנה לצורך סעיף 266;

(3) את אופן תשלום הקנס.

עבירות קנס

266. (א) היה לשוטרי, או לפקיד העיריה שהוסמך לכך על ידי המועצה לפי סעיף 264, יסוד להאמין, כי אדם פלוגי עבר עבירת קנס, יהיה רשאי למסור לו הזמנה למשפט בנוסח שנקבע על ידי השר, שבו יראשם המוזמן באותה עבירה ותינתן לו הברירה לשלם קנס בשיעור שנקבע על ידי השר במקום להישפט על העבירה האמורה.

(ב) מי שנמסרה לו הזמנה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי, תוך שנים עשר יום מיום המסירה, לשלם לבית המשפט הנקוב בהזמנה את הקנס בשיעור הקבוע לעבירה המפורטת בהזמנה.

(ג) שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף קטן (א) – רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע וגשא את ענשו; לא עשה כן – רואים את ההזמנה למשפט שנמסרה לו כאילו היתה הזמנה שהוצאה ונמסרה על פי חלק כ"ו לתקנות הפרוצידורה בבתי משפט השלום, 1940⁸.

267. לא שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף 266 (א) ובית המשפט הרשיעו על העבירה, יטיל עליו בית המשפט קנס בסכום שאינו פחות מסכום הקנס שנקבע לאותה העבירה לפי סעיף 265 (ב) ורשאי בית המשפט להטיל עליו הוצאות המשפט בסכום שיקבע, בין אם התייצב הגאשם ובין אם נשפט שלא בפניו.

268. הגשת עותק של רשומות המכיל חוק עזר תהיה הוכחה לחוק העזר ולהיותו מותקן ומאושר כהלכה.

דין מי שלא שילם
את הקנס

תגשת רשומות
כהוכחה לחוק עזר

⁶ ע"ר 1088, חוס' 1 מס' 589, עמ' 158.

⁷ חוקי א"י, כרך א', ספר ז"ג, עמ' 431.

⁸ ע"ר 1940, חוס' 2 מס' 978, עמ' 29.

269. בפרק זה ובפרק שלאחריו —

"נכסים" — בנינים וקרקעות שבתחום העיריה, תפוסים או פנויים, ציבוריים או פרטיים, למעט רחוב;

"בנין" — כל מבנה שבתחום העיריה, או חלק ממנו, לרבות שטח הקרקע שעיקר שימוש עם המבנה כחצר או כגינה או לכל צורך אחר של אותו מבנה, אך לא יותר מהשטח שקבעה לכך המועצה, למעט קרקע שהמבנה שעליה לא היה תפוס מעולם, כולו או בחלקו;

"אדמה חקלאית" — כל קרקע שבתחום העיריה שאינה בנין, המשמשת מטע או משתלה או משק בעלי חיים או לגידול תוצרת חקלאית או לגידול יער או פרחים; אלא שקרקע כזאת, אם היא נמצאת באזור מגורים או באזור מסחרי ואינה עולה בשטחה על חמישה דונם, רשאית ועדת השומה לראותה שלא כאדמה חקלאית, בשים לב לדרגת התפתחותו של אותו אזור;

"קרקע תפוסה" — כל קרקע שבתחום העיריה שאינה אדמה חקלאית, שמשמשים בה ומחזיקים אותה לא יחד עם בנין;

"אדמת בנין" — כל קרקע שבתחום העיריה שאינה לא בנין ולא אדמה חקלאית ולא קרקע תפוסה;

"מחזיק" — למעט דייר משנה;

"דייר משנה" — אדם הגר בחדר, או בחלק מחדר, של בנין שאחר מחזיק בו, והמשלם למחזיק דמי שכירות בעדו.

270. השווי של אדמת בנין לצורך ארנונה הוא המחיר שלפי המשוער אפשר לקבל בעדה במכירה בשוק החפשי על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון.

השווי של אדמת בנין

271. השווי של אדמה חקלאית או של קרקע תפוסה, לצורך ארנונה, הוא דמי השכירות שנתקבלו מהשכרתה בשנת הכספים שקדמה לשנה שלגביה מוטלת הארנונה; ואם לא נתקבלו דמי שכירות או נתקבלו דמי שכירות שהם, לדעת ועדת השומה, סמליים או בדויים — דמי השכירות שלפי המשוער אפשר היה לקבלם בשנת הכספים האמורה.

השווי של אדמה חקלאית וקרקע תפוסה

272. (א) השווי של בנין, לצורך ארנונה רכוש, הוא דמי השכירות שנתקבלו מהשכרתו בשנת הכספים שקדמה לשנה שלגביה מוטלת הארנונה, בניכויים המפורטים בסעיף קטן (ב); ואם לא נתקבלו דמי שכירות או שנתקבלו דמי שכירות שהם, לדעת ועדת השומה, סמליים או בדויים — דמי השכירות בניכויים האמורים, שלפי המשוער אפשר היה לקבלם —

השווי של בנין לארנונת רכוש

(1) אם הבנין אינו מוחזק בידי בעל — בשנת הכספים האמורה;

(2) אם הבנין מוחזק בידי בעל — בשנה הראשונה להחזקת הבעל, או בשנה

הראשונה שבה חל על הבנין חוק הגנת הדייר, תשי"ד—1954⁹, או חוק הגנת הדייר, תשט"ו—1955¹⁰, הכל לפי המועד המאוחר יותר.

(ב) (1) ואלה הניכויים:

(א) לגבי בנין המשמש למפעל תעשייתי הפועל במכונות מונעות בסא

מיכני — שליש מדמי השכירות;

⁹ ס"ח תשי"ד, עמ' 92.
¹⁰ ס"ח תשט"ו, עמ' 151.

(ב) לגבי בנין אחר – חמישית מדמי השכירות.

(2) המועצה רשאית, בחוק עזר, להקטין או לבטל את הניכויים הקבועים בפסקה (1).

השווי של בנין לצורך ארנונה כללית, הוא ערך השכירות של הבנין; ערך זה ייקבע על ידי השוואת הבנין לבנינים אחרים, בהתחשב עם סוגו, שטחו, המקום שבו הוא נמצא, וסימני היכר נוספים שהעיריה רשאית לקבעם.

סימן ב': הטלת הארנונות

274. המועצה רשאית, באישור השר, להטיל בתחום העיריה, לכל שנת כספים, את הארנונות המפורשות להלן, כולן או מקצתן, ולקבוע מועדים לתשלומן:

- (1) ארנונת רכוש על נכסים, שתשולם על ידי הבעלים, כשיעור של אחוז מסויים מהשווי לצורך ארנונה;
- (2) ארנונה כללית על נכסים, שאינם אדמת בנין, שתשולם על ידי המחזיקים ותיקבע –

(א) לגבי בנין המשמש למגורים – בהתחשב עם סוג הבנין והמקום שבו הוא נמצא, או כשיעור של אחוז מסויים מהשווי לצורך ארנונה;

(ב) לגבי בנין אחר – לכל יחידת שטח בהתחשב עם סוג הבנין והמקום שבו הוא נמצא, או כשיעור של אחוז מסויים מהשווי לצורך ארנונה;

(ג) לגבי אדמה חקלאית או קרקע תפוסה – לכל יחידת שטח בהתחשב עם המקום שבו היא נמצאת, ובלבד שהארנונה המוטלת על אדמה חקלאית במקום פלוני שכחוחם העיריה לא תעלה על רבע מהארנונה המוטלת על קרקע תפוסה באותו מקום.

שינויים והדרגה
כשיעורי הארנונה

275. (א) שיעורי הארנונות יכולים להיות שונים לגבי סוגים שונים של נכסים או חלקים שונים של תחום העיריה, ומודרגים לפי שימושם של הנכסים.

(ב) שיעורי ארנונת הרכוש המוטלת על אדמת בנין יכולים להיות מודרגים גם לפי שטחם הכולל של כל הנכסים או שוויין הכולל של כל אדמות הבנין הרשומים על שם אותו בעל; לענין סעיף זה, רואים נכס כרשום על שם אותו בעל, אף אם הוא רשום על שם חברה שהשליטה עליה – כמשמעותה בסעיף 76 לפקודת מס הכנסה¹¹ – נתונה בידי חמישה אנשים, לכל היותר, שאותו בעל הוא אחד מהם.

276. (א) החלטת מועצה בדבר הטלת ארנונות תוגש לאישור השר במועד שקבע השר בתקנות ושלא יהיה מאוחר מיום 1 במרס שלפני שנת הכספים שלגביה הוטלו הארנונות.

(ב) השר יפרסם ברשומות הודעה בדבר אישור הארנונות, שיעורן ומועדי תשלומן.

277. המועצה תפרסם בתחום העיריה, לא יאוחר מיום 15 במרס שלפני כל שנת כספים שלגביה הוטלו ארנונות, הודעה בדבר הטלת הארנונות שאושרה על ידי השר, שיעורן ומועדי תשלומן; ובלבד שאם נתן השר לגבי עיריה פלונית צו לפי סעיף 286, תפרסם העיריה את ההודעה לאחר הכנת לוח השומה ובמועד שיקבע השר בצו ברשומות.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, חשב"א, עמ' 120.

278. (א) המועצה רשאית, באישור השר שיינתן רק בנסיבות מיוחדות, להטיל בתוך שנת הכספים תוספת לארנונות שהוטלו לגביה, בעד התקופה שמיום האישור עד סוף שנת הכספים, ולקבוע מועדים לשילום התוספת.
- (ב) כל החייב בתוספת, תודיע לו העיריה בכתב את שיעורה ומועדי תשלומה; הודעה בדבר אישור התוספת, שיעורה ומועדי תשלומה תפורסם על ידי השר ברשומות.
279. (א) לא הטילה העיריה לשנת כספים פלונית ארנונת רכוש או ארנונה כללית, או לא אישר השר את הטלתן, ישולמו בתחום העיריה כאותה שנה ארנונת רכוש או ארנונה כללית, הכל לפי הענין, בשיעורים ובמועדים שנקבעו לשנת הכספים הקודמת.
- (ב) לענין סעיף 278 רואים את הארנונות שישולמו כאמור כאילו הוטלו לשנת הכספים שבה ישולמו.
280. המועצה רשאית להפחית ארנונות או לוותר עליהן, בהתחשב במצבו החמרי של החייב בהן, או בגלל סיבה אחרת שתאושר על ידי השר.

סימן ג': ועדת שומה וועדת ערר ופעולותיהן

281. (א) ליד כל עיריה יוקמו ועדות שומה של שלושה שחבריהן ייבחרו על ידי המועצה, ובלבד שחבר אחד לפחות בכל ועדת שומה יהיה אדם שאינו חבר המועצה.
- (ב) הוקמו ליד עיריה יותר מועדות שומה אחת, יהיה ההרכב הסייעתי הכולל של כל ועדות השומה שלה בהתאם להרכב הסייעתי של המועצה.
282. ליד כל עיריה יוקמו ועדות ערר של שלושה לעניני שומה; היושב ראש של ועדת ערר יתמנה על ידי השר ושאר שני חבריה ייבחרו על ידי המועצה, ובלבד שאחד מהשנים לפחות יהיה אדם שאינו חבר המועצה.
283. (א) לא יהיה אדם חבר ועדת שומה או חבר ועדת ערר, אלא אם הוא בעל זכות להיבחר חבר המועצה ואינו פסול לפי סעיף 120.
- (ב) לא יהיה אדם חבר גם כועדת שומה וגם כועדת ערר.
284. המועצה רשאית, באישור השר, לקבוע שכר לחבר של ועדת שומה או של ועדת ערר; השכר ישולם מקופת העיריה.
285. ועדת השומה תישום את הנכסים החייבים בארנונה ותכין לוח שומה שיכיל פרטים אלה על כל נכס ונכס:
- (1) מקומו (מען, גוש וחלקה וכיוצא בזה);
  - (2) תיאורו וסוגו;
  - (3) שם בעלו, אם הוא ידוע, ואם אינו ידוע יצויין הדבר בלוח השומה;
  - (4) שם מחזיקו, אם יש מחזיק והוא ידוע, ואם אינו ידוע יצויין הדבר בלוח השומה;
  - (5) השווי לצורך הארנונה;
  - (6) כל פרט אחר שהמועצה תראה לנכון.
286. לוח השומה יקבל תוקף באחד באפריל שלאחר הכנתו; אך אם הכריז השר מכוח סעיף 3, כי תושבי אזור פלוני יהיו עיריה, וערב תחילת האכרזה לא היתה קיימת באותו

אזור לא עיריה ולא מועצה מקומית, רשאי הוא, לגבי השנה שבה קיבלה האכרזה תוקף, לקבוע בצו ברשומות, כי באותה עיריה יקבל לוח השומה תוקף באחד באפריל של השנה שבה נסתיימה הכנתו.

חומר להכנת
לוח השומה

287. לשם הכנת לוח השומה או לשם בקרתו או תיקונו רשאית ועדת השומה –

- (1) לערוך, בעצמה או על ידי שליחים, כל מיפקד וחקירה שתמצא לנחוץ;
- (2) לדרוש מכל בעל או מחזיק למסור לה או לשליחיה כל ידיעה שבידו, ולהראות לה או לשליחיה כל מסמך שכרשותו, הדרוש לה בקשר לתפקידיה;
- (3) להיכנס בכל עת סבירה לנכסים, בעצמה או על ידי שליחים, ולערוך בהם בדיקות ומדידות;
- (4) להשתמש בכל הידיעות שהושגו כאמור ובכל ידיעה וחומר אחרים.

עונשין על מניעת
ידיעות וסילוף

288. (א) מי שסירב, ללא צידוק חוקי, למסור ידיעה שבידו או להראות מסמך שכרשותו, משנדרש לכך לפי סעיף 287, או גמנע מעשות זאת במשך שבעה ימים מיום שנדרש כאמור, דינו – קנס חמש מאות לירות.

(ב) מי שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש חודשים או קנס אלף וחמש מאות לירות:

- (1) מסר ביודעין הודעה כלתי נכונה בקשר לכל ידיעה או מסמך שנדרשו ממנו לפי סעיף 287;
- (2) עיכב או מנע את ועדת השומה, או כל שליח משליחיה המורשים לכך, מהיכנס לנכס כדי להשיג שם ידיעות הדרושות להם לצורך תפקידיהם או כדי לערוך שם בדיקות ומדידות לפי סעיף 287.

חתימת לוח השומה
ופירוט

289. (א) משהוכן לוח השומה, יחתום עליו יושב ראש ועדת השומה, ולאחר מכן לא יוכנס בו שום שינוי אלא בהתאם לפקודה זו, חוץ מטעות סופר שיושב ראש ועדת השומה, על דעת ועדת השומה, רשאי בכל עת לתקנה.

(ב) מיד לאחר חתימתו יונח לוח השומה או העתק ממנו במשרדי העיריה ובמקומות אחרים שתקבע ועדת השומה.

(ג) יושב ראש ועדת השומה יפרסם הודעה בתחום העיריה בדבר הגחת לוח השומה או ההעתק ויציין בה שכל אדם זכאי, תוך שלושים יום מיום פרסום ההודעה, לעיין בו ולסדר לעצמו העתק או תקציר ממנו; כן תצויין בהודעה זכות הערר לפי סעיף 290.

סימן ד': עררים וערעורים

ערר על לוח
השומה על ידי
בעל או מחזיק

290. (א) כל בעל או מחזיק זכאי – תוך שלושים יום מיום פרסום ההודעה לפי סעיף 289 (ג) או מיום שנמסרה לו הודעה של ועדת השומה בדבר אותו קטע כלוח השומה הנוגע לו, הכל לפי התאריך המאוחר יותר – להגיש לוועדת הערר ערר מנומק. בכתב על יסוד סענה מסענות אלה:

- (1) שהוא נרשם, או לא נרשם, שלא כדין, כבעל או כמחזיק של נכס, או שנרשם באופן לא נכון;
- (2) ששומתו של נכס שהוא בעל או מחזיקו אינה נכונה או אינה צודקת.

(ב) היה הערר מיוסד על הטענה שהעורר לא נרשם, שלא כדין. כבעל או כמחזיק של נכס, ואדם אחר גרשם כבעלו או כמחזיקו, הכל לפי הענין, ימצא העורר לועדת הערר. העתק נוסף מכתב הערר בשביל אותו אדם וועדת הערר תמסור לו את ההעתק.

ערר על לוח השומה על ידי העיריה

291. (א) העיריה זכאית תוך שלושים יום מיום פרסום ההודעה לפי סעיף 289 (ג) להגיש לועדת הערר ערר מגומק בכתב על יסוד טענה מטענות אלה:

(1) שאדם נרשם, או לא נרשם, שלא כדין, כבעל או כמחזיק של נכס, או שנרשם באופן לא נכון;

(2) ששומתו של נכס אינה נכונה או אינה צודקת.

(ב) העתק מכתב הערר תמסור העיריה לאדם הנוגע בדבר.

הדין בערר

292. (א) ועדת הערר תודיע לעיריה, לעורר ולאדם שמדובר בו בסעיף 290 (ב) או בסעיף 291, על המועד שבו תדון בערר; וכל אחד מאלה (להלן בפרק זה – בעל דין) זכאי לבוא ולטעון לפניו אם בעצמו או על ידי בא כוחו.

(ב) ועדת הערר רשאית לגבות עדויות ולעניין במסמכים כפי שייראה לה, ואחרי שיקול הענין תחליט ותרשום החלטתה בכתב.

(ג) ועדת הערר תודיע החלטתה בכתב לעיריה ולכל בעל דין שלא היה נוכח בשעת מתן ההחלטה.

(ד) החליטה ועדת הערר על תיקון בלוח השומה, יתקנו מיד יושב ראש ועדת השומה לפי ההחלטה ויאשר כל תיקון כזה בחתימת ידו.

ערעור על החלטת ועדת הערר

293. (א) בעל דין הרואה עצמו מקופח על ידי החלטה לפי סעיף 292, זכאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא תחום העיריה.

(ב) הערעור יוגש תוך ארבעה עשר יום מיום ההחלטה, אם ניתנה בפני המערער, ואם ניתנה שלא בפניו – תוך ארבעה עשר יום מיום שנמסרה לו הודעה על ההחלטה, אלא שמותר להגיש ערעור גם לפני מסירת ההודעה.

(ג) ועדת השומה תהא משיבה בערעור, מלבד כל בעל דין שאינו מערער; ומשיודיעו לועדת השומה על הערעור, יעביר יושב ראש הועדה לבית המשפט כל חומר שהועדה וועדת הערר השתמשו בו בקשר לענין המשמש נושא לערעור.

(ד) הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה.

הרכב בית המשפט

294. בית המשפט הדן בערעור יהיה של שופט אחד.

295. החליט בית המשפט על תיקון בלוח השומה יתקנו מיד יושב ראש ועדת השומה לפי ההחלטה ויאשר כל תיקון כזה בחתימת ידו.

החלטת בית המשפט

296. (א) ועדת השומה רשאית בכל עת להוסיף בלוח השומה תוספות אלה:

תוספות ללוח השומה

(1) כל נכס שבטעות לא נרשם בלוח בשעת הכנתו;

(2) כל נכס שהוכלל בתחום העיריה לאחר הכנת הלוח;

(3) כל בנין שכנייתו הושלמה לאחר הכנת הלוח;

(4) כל נכס שנוצר, אם מתוך פרצלציה או חלוקה של קרקע ואם באופן אחר, לאחר הכנת הלוח;

ליד כל תוספת בלוח כאמור פרט לתוספת מחמת טעות – תרשום ועדת השומה את התאריך של גרם התוספת; כן תכניס ועדת השומה בלוח כל תיקון הנובע מתוספת כאמור בפסקה (3) או בפסקה (4).

(ב) הוסיפה ועדת השומה נכס ללוח השומה, תודיע מיד על הדבר בכתב לבעל הנכס ולמחזיקו וכן לעירייה; בהודעה תצויין זכות הערר לפי סעיף 297.

ערר וערעור
על תוספת
ללוח שומה

297. (א) מי שנשלחה לו הודעה לפי סעיף 286 (ב) זכאי, תוך ארבעה עשר יום מיום שנמסרה לו, להגיש לוועדת הערר ערר מנומק בכתב על יסוד טענה מהטענות המפורטות בסעיף 290 (א) או בסעיף 291, הכל לפי הענין.

(ב) הסעיפים 290 (ב) ו-292 יחולו על ערר לפי סעיף זה, וסעיף 293 יחול על ערעור על החלטת ועדת הערר לפי סעיף זה, בשינויים המחוייבים על פי הענין.

תוספת בתוך
שנת הכספים

298. הוסף נכס ללוח השומה בתוך שנת הכספים – חוץ מתוספת מחמת טעות – יחולו אותה שנה על הנכס הארנונות בשיעור יחסי לחלק השנה שמיום גרם התוספת עד סוף השנה.

בקורת לוח השומה

299. (א) בחדשים אוקטובר ונובמבר של כל שנה זכאים העירייה או בעל נכס או מחזיקו לדרוש מועדת השומה בקורת לוח השומה; הודעה על זכות זו תפורסם בתחום העירייה על ידי יושב ראש ועדת השומה בחודש ספטמבר של כל שנה; דרשה עירייה בקורת הלוח, תשלח לבעל הנכס או למחזיקו, הכל לפי הענין. העתק מדרישתה לגבי הקטע בלוח השומה הנוגע לו; ועדת השומה תבקר את הלוח עד האחד באפריל שלאחר תאריך הדרישה.

(ב) הוראות הסעיפים 296 (ב), 297 ו-298 יחולו, בשינויים המחוייבים על פי הענין, על בקורת לוח השומה לפי סעיף זה.

(ג) התיקונים בלוח השומה לפי סעיף זה יקבלו תוקף באחד באפריל שלאחר תאריך החלטת ועדת השומה, אולם הקטנת שווי של נכס לצורך ארנונה תקבל תוקף באחד באפריל שלאחר תאריך הדרישה לבקרת הלוח.

(ד) סעיף זה תחילתו ביום כ"ה בתשרי תשכ"ה (1 באוקטובר 1964).

סימן ה': תשלום ארנונה וקנסות בשל אי תשלום

תשלום בתקופת
ערר או ערעור

300. כל החייב בתשלום ארנונה ישלם אותה במועדה אף אם הוגש ערר או ערעור על השומה ועדיין לא הוכרע; אלא שאם חל שינוי בשומה בעקב הערר או הערעור, הוא או העירייה ישלמו או יקבלו את ההפרש, הכל לפי הענין.

קנס פיגורים

301. (א) המועצה רשאית, באישור השר, להחליט כי אם סכום כל שהוא המגיע בעד ארנונה לא שולם תוך ששה חדשים מהמועד שנקבע לשילומו, ייוסף עליו קנס פיגורים בשיעור שאינו עולה על עשרים אחוז מאותו סכום, או בשיעור שאינו עולה על עשרה אחוזים מאותו סכום בצירוף חצי אחוז לכל חודש של פיגור, וכלכד שקנס הפיגורים לא יעלה בסך הכל על חמישים אחוז מאותו סכום.

(ב) השר יפרסם ברשומות הודעה בדבר אישור קנס הפיגורים ושיעורו.

סייגים לחיוב
בקנס פיגורים

302. החיוב בקנס פיגורים לא יחול אלא אם נתקיימו שני אלה:

(1) הסכום שעליו יווסף הקנס לא שולם תוך ששה חדשים מהמועד שנקבע לשילומו או מיום פרסום ההודעה האמורה בסעיף 301 (ב), הכל לפי התאריך המאוחר יותר;

(2) לחייב בקנס נמסרה הודעה בכתב על כך.

גביית קנס פיגורים 303. דין קנס פיגורים בכל הגוגע לגבייתו, כדין ארנונה.

הפחתת קנס פיגורים 304. המוצעה או ועדה שתיבחר על ידיה לכך רשאית להפחית קנס פיגורים או לוותר עליו, אם הובאו לפניו נימוקים המצדיקים זאת בנסיבות המקרה.

פרק חמישה עשר : גביית ארנונות

סימן א' : תפיסה ועיקול

הגדרות 305. בסימן זה —

“גובה ארנונה” — מי שנתמנה או שהורשה על ידי ראש העיריה, ובאין ראש עיריה — על ידי המועצה, למלא תפקידיו של גובה ארנונה כפי שנקבעו בסימן זה, כולם או מקצתם; “מוכתר” — לרבות מי שנתמנה על ידי הממונה למלא תפקידיו של מוכתר.

המצאת הודעה על חיוב בארנונה 306. אם סכום המגיע לחשבון ארנונה שהוטלה לפי הוראות הפקודה לא שולם, תוך חמישה עשר יום מיום שחל פרעונו, תומצא לחייב בתשלומי הודעה בכתב, בה יידרש לשלם את המגיע תוך חמישה עשר יום לאחר שהומצאה ההודעה.

המצאת הודעה לבעלם או למסרב 307. אם אין למצוא את החייב, או שהוא מסרב לקבל את ההודעה שהומצאה לו, יראו את ההודעה כאילו הומצאה כהלכה, אם הוצגה במשרדי העיריה והעתק ממנה הודבק על פני חלק בולט של הנכס שעליו משתלמת הארנונה, או אם נמסרה, או הועברה על ידי הדואר, לפי מענו הידוע לאחרונה.

המצאת הודעה לבעלים משותפים 308. היה הנכס בבעלות משותפת, יראו את ההודעה כאילו הומצאה לבעל הנכס, אם נמסרה, או הועברה על ידי הדואר, לפי המען הידוע לאחרונה של אחד השותפים בבעלות.

ארנונה בפיגור 309. לא שולם החוב כתום חמישה עשר יום לאחר המצאת ההודעה כאמור, יהיה לארנונה בפיגור, וראש העיריה רשאי ליתן צו הרשאה בחתימת ידו ובחותמת העיריה המופנה לגובה הארנונה ומורה לו לדרוש תשלומי האלתר, ואם לא ישולם — לגבותו על ידי תפיסת מיטלטליו של החייב ומכירתם, באופן שנקבע להלן.

תפיסת טובין של החייב בארנונה 310. גובה הארנונה ידרוש מן החייב תשלום האלתר של הסכום המפורש בצו ההרשאה ואם סירב לשלם או לא שילם, ייכנס לביתו, לחצריו או לקרקעו, ויתפוס מטובין שלו ככל שייראה לו מספיק, ובכפוף להוראות סימן זה יחזיק על חשבון החייב את הטובין שנתפסו ארבעה עשר יום, ואם הוגשה תובענה לפי סעיף 314 — עד שיוצא פסק דין או צו באותה תובענה.

מכירת התפוס במכירה פומבית 311. (א) אם תוך ארבעה עשר יום לא שילם החייב את הסכום המגיע יחד עם עלות התפיסה, ובכפוף לפסק דין או צו של בית המשפט בתובענה לפי סעיף 314, יימכרו הטובין במכירה פומבית בהתאם לצו של ראש העיריה, אלא שאם היו הטובין פסידים מותר למכרם על פי צו ראש העיריה מיד.

(ב) דמי המכירה ישמשו לתשלום הסכום המגיע וְעֵלּוֹת ההוצאה לפועל, והעודף, אם ישנו, יחזור לבעל הטובין.

צו הרשאה לפריצה 312. רשאי ראש העיריה להוציא צו הרשאה נוסף המסמיך ומחייב את גובה הארנונה, למקרה שלא יוכל להשיג רשות כניסה לביתו או לחצריו של החייב לשם ביצוע צו ההרשאה.

לפרוץ בשעות היום את הבית או את החצרים, בפני המוכתר או שנים מנכבדי השכונה, שבה נמצאים הבית או החצרים, או בפני שוטר, ולהיכנס אליהם ולכצע את צו ההרשאה המקורי בדרך האמורה בסימן זה.

313. אין לתפוס או למכור מכוח צו הרשאה לסימן זה, טובין האסורים בתפיסה לפי הוראות סעיף 3 של פקודת הפרוצידורה האזרחית, 1938.¹²

טובין ואסורים
בתפיסה

314. מי שנפגע על ידי תפיסת טובין לפי הוראות סימן זה, רשאי להגיש תובענה נגד העירייה להחזרת הטובין או שוויים, עם או בלי פיצויים, או לתשלום פיצויים, בגלל אחת מאלה:

(1) עיכוב הטובין;

(2) נזק לטובין;

(3) טרפה בלתי חוקית או בלתי צודקת או מופרזת;

(4) הסגת גבול או היזק למיטלטלין אחרים או למקרקעין;

והעירייה תהא אחראית, ואפשר שיינתן נגדה פסק דין, על כל דבר שנעשה לפי סימן זה, או כביכול לפיו.

315. הוראות תקנות 4 ו-6 של תקנות מסים (גביה) ¹³, יחולו על הליכים שיינקטו לפי הסעיפים 309–314 לגביית כל ארנונה, כאילו היתה מס הנגבה לפי פקודת המסים (גביה) ¹⁴, ובשינויים אלה:

תחולת תקנות
מסים (גביה)

(1) במקום "פקיד מחוז" ו"ממונה על מחוז" קרי "ראש העירייה";

(2) במקום "גובה מסים" קרי "גובה ארנונה";

(3) במקום "אוצר המדינה" קרי "קופת העירייה";

(4) כל אימת שישתמשו באחד הטפסים שבתוספת להקנות מסים (גביה), בהליכים לגביית ארנונות כאמור לעיל, ישונה הטופס ככל שיהיה דרוש כדי להחילו.

316. מקום שהוטלה ארנונה לפי הוראות הפקודה על בעל של בנין או קרקע, שהם בכעלות משותפת, מותר לגבותה מאחד או מאחדים מתוך הבעלים המשותפים, ומי שנגבתה ממנו הארנונה יהיה זכאי להשתתפות של שאר הבעלים, באופן יחסי לחלקו של כל אחד בבנין או בקרקע, והוא רשאי לעקל את ההכנסה מן הבנין או הקרקע עד שיגבה את הסכום המגיע משאר הבעלים המשותפים.

גביית ארנונה
בבנין או בקרקע
שכבעלות משותפת

317. על אף האמור בסעיפים 309–315, כל מקום שהארנונה בפיגור, רשאי ראש העירייה במקום לנקוט הליכים לפי הסעיפים האמורים, או במקום להמשיך בהם, לפתוח בהליכים לגביית הארנונה כחוב אזרחי.

ברירה לגבות
ארנונה בבנין
חוב

318. פנקסים הנחזים ככוללים ארנונה שנקבעה או שומה שנעשתה לפי הפקודה יתקבלו – בלי כל ראייה אחרת – כראיה לכאורה על קביעת הארנונה או על עשיית השומה ועל תקפן.

פנקסים ראוי
לכאורה

¹² ע"ר 1038, תוס' 1 מס' 781, עמ' 25.

¹³ חוקי א"י, כרך נ', עמ' 2304.

¹⁴ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ו, עמ' 1874.

319. בלי לפגוע בזכויותיו של ראש העיריה לפי סעיף 309 לצוות על תפיסת מיטלטליו של אדם שלא שילם ארנונה ועל מכירתם, רשאי הוא, במקרה שהחייב סירב לשלם או לא שילם את הסכום המפורש בהודעה כאמור בסעיף 306, וכתום חמישה עשר יום לאחר המצאת ההודעה — לעקל דמי שכירות או חובות המגיעים לחייב.

עיקול שכר עבודה

320. היה החייב עובד בשירות המדינה או מקבל משכורת או שכר מאדם אחר, רשאי ראש העיריה לעקל חלק מהם, שיחד עם כל חלק אחר מהם הנתון לעיקול שהוטל לפני כן בין לפי סעיף 319 ובין לפי סעיף 7 לפקודת מסים (גביה), לא יעלה על רבע כלל משכורתו או שכרו.

צורתו של צו
עיקול

321. צו לעיקול דמי שכירות או חובות המגיעים למי שאינו משלם יהיה בטופס ז' שבחוספת לתקנות מסים (גביה), וצו לעיקול משכורת או שכר המגיע למי שאינו משלם יהיה בטופס ח' שבאותה חוספת, בשינויים המחוייבים לפי הענין ולפי הוראות סימן זה.

תובענה להחזרת
כספים שעוקלו
או לשחרורם

322. מי שנפגע על ידי עיקול שנעשה לפי הסעיפים 319–321 על כספים המגיעים לו, רשאי להגיש תובענה נגד העיריה בתביעה להחזיר או לשחרר את הכספים שעוקלו, עם או בלי פיצויים, והעיריה תהיה אחראית, ויכול שיינתן נגדה פסק דין, על כל דבר שנעשה לפי הסעיפים 320–322, או כביכול לפיהם.

הגשת תובענה
להחזרה או
לשחרור

323. (א) לא תוגש תובענה לפי סעיף 314 או לפי סעיף 322 אם עברו ארבעה עשר ימים מיום תפיסת הטובין או מיום העיקול, הכל לפי הענין.

(ב) היתה התובענה מוגשת על ידי אדם שהארנונה שלו אמורה להיות ארנונה בפיגור, לא תישמע התובענה, אלא אם הפקיד בבית המשפט את סכום הארנונה האמורה, או נתן ערובה לסכום זה להנחת דעתו של בית המשפט, או אם היה מטעמי עניות פטור מתשלום אגרות בית המשפט, כולן או מקצתן, על פי חוק או תקנות בית המשפט.

סימן ב': חילופי בעלים ומחזיקים ואכדן הנכס

העברת מקרקעין
טענה תעודה על
תשלום חובות
לעיריה

324. (א) לא תירשם בפנקסי המקרקעין כל העברה של נכס, אלא אם הוצגה לפני הרשם, או לפני עוזר הרשם, תעודה חתומה בידי ראש העיריה, המעידה שכל החובות המגיעים לעיריה מאת בעל הנכס ביחס לאותו נכס והנובעים מהוראות הפקודה או מדין אחר — סולקו במלואם או שאין חובות כאלה.

(ב) תעודה כאמור הנחזית כחתומה על ידי ראש העיריה יקבלה הרשם או עוזר הרשם כחתומה על ידיו, זולת אם נראה להם שאין היא חתומה כך.

(ג) אין להשיג על העברת מקרקעין רק משום שלא נתקיימו בה הוראות סעיף קטן (א) או משום שהתעודה נמצאה פגומה.

הארנונה בהדילת
בעלות או
החזקה

325. חדל אדם כיום מן הימים להיות בעלם או מחזיקם של קרקע או של בנין שהוא חב עליהם בארנונה לפי הוראות הפקודה, ימסור הוא או נציגו הודעה על כך בכתב לעיריה ולאחר מכן לא יהיה חייב בשיעורי ארנונה נוספים; אין האמור גורע מחבותו בשיעורי הארנונה המגיעים מלפני מסירת ההודעה.

הארנונה ברכישת
בעלות או החזקה

326. נעשה אדם בעל או מחזיקו של נכס שמשלמת עליו ארנונה, יהא חייב בכל שיעורי הארנונה המגיעים ממנו לאחר שנעשה בעל או מחזיק של הנכס, אלא שאם היתה כאן מכירה או העברה חייבים המוכר או המעביר או נציגיהם — ואם היתה כאן השכרה חייבים המשכיר

או נציגו — למסור לעיריה הודעה על העסקה כאמור, ובה יפרשו שמו של הקונה, הנעבר או השוכר; כל עוד לא ניתנה הודעה כאמור יהיו המוכר, המעביר או המשכיר חייבים בארנונה שהקונה, הנעבר או השוכר היו חייבים לשלם ולא שילמו.

הארנונה בשכירות
משנה

327. (א) הושכרו חדר או חדרים בבנין לדייר משנה, יגבה מחזיק הבנין מדייר המשנה חלק יחסי מסכום הארנונה ששילם, או שיש לשלמו, בעד הבנין, ושיעורו של החלק היחסי יהיה כיחס שבין שווי לצורך ארנונה של המושכר, לפי הסעיפים 272 ו-273, לבין שווי כאמור של כל הבנין.

(ב) דייר משנה ששילם למחזיק כאמור, יתן לו המחזיק קבלה על התשלום ובה יצוינו תאריך התשלום וסכומו, וכן החצרים והתקופה שבעדם שולם.

דין חלקו של דייר
משנה כדין דמי
שכירות

328. המחזיק רשאי לגבות מדייר המשנה את חלקו היחסי בתשלום הארנונה, כאמור בסעיף 327, באותה דרך שבה גגבים דמי השכירות המשתלמים על ידי דייר משנה.

תשלום למחזיק
כתשלום לעיריה

329. לענין הפקודה יראו תשלומי של דייר משנה לפי הוראות הסעיפים 327 ו-328 כאילו שולם לעיריה.

בנין שנהרס
או שניזק

330. נהרס בנין שמשלמת עליו ארנונה לפי הוראות הפקודה, או שניזק במידה שאי אפשר לשכת בו, ואין יושבים בו, ימסור מחזיק הבנין לעיריה הודעה על כך בכתב, ועם מסירת ההודעה לא יהיה חייב בשיעורי ארנונה נוספים; אין האמור גורע מחבותו של מחזיק בשיעורי הארנונה שהגיע זמן פרעונם לפני מסירת ההודעה.

פרק ששה עשר : שונות

סימן א' : עבירות ועונשין

הודעות כחובות
בספטים

331. המוסר ביודעין הודעה כחובת בטופס שמילואו חובה, או בכל מסמך אחר שהגשתו רשות או חובה, לפי הוראות הפקודה, דינו — קנס 300 לירות או מאסר שלושה חדשים, זולת אם נקבע בפקודה זו עונש אחר.

הפרעה לעוברי
העיריה בביצוע
תפקידהם

332. (א) המפריע לפקיד או לעובד עיריה בביצוע הוראות הפקודה או כל דין אחר, דינו — קנס 300 לירות או מאסר שני חדשים.

(ב) בית המשפט שבפניו נידון העבריין, רשאי לצוות עליו לשלם לעיריה סכום כסף שייראה לו מוצדק כדמי נזק שנגרם על ידי ההפרעה.

סירוב לתת קבלה
לדייר משנה

333. מחזיקו של בנין, בהתאם להוראות סעיף 269, המסרב לתת לדייר משנה קבלה לפי הוראות הפקודה על תשלום ששילם בשל ארנונות, דינו — קנס 300 לירות או מאסר שלושה חדשים.

מתן קבלה כחובת

334. הנותן לאדם קבלה, או תעודה הנחזית כקבלה, על תשלום חלק יחסי של ארנונה והיא כחובת בפרט כלשהו, דינו — כאמור בסעיף 333.

עבירות שלא נקבע
להן עונש

335. העובר על הוראה מהוראות הפקודה, ולא נקבע בפקודה עונש על אותה עבירה, דינו — קנס 75 לירות.

336. הרשיע בית משפט אדם על עבירה לפי הפקודה, או לפי חוק עזר של עיריה שהוחקן מכוח הפקודה, יצוה עליו לשלם – בנוסף על כל עונש שיראה להטיל עליו ובנוסף על הוצאות המשפט – כל האגרות ותשלומי החובה הכרוכים באישום, שהיה עליו לשלם ולא שילם או סירב לשלם; אגרות ותשלומי חובה כאלה ייגבו בדרך שקנסות ודמי עֶנוּשִׁים נגבים על פי כל דין.

כספי הענשים
ישולמו לקופת
העיריה

337. על אף האמור בסעיף 7 לפקודת בתי המשפט העירוניים¹⁵, כל הקנסות, האגרות, תשלומי החובה ודמי הענושים הנגבים מכוח הפקודה או מכוח חוק עזר שהותקן לפיה, ישולמו לקופת העיריה בשבילה.

סימן ב': הוראות כלליות

מחיקת סכומים
באישור הממונה

338. כל סכום המגיע לעיריה בשל ארנונות או מסיבת אחרת, והוא כפיגור לא פחות משלוש שנים, ונראה שאיגו ניתן לגביה, מותר, באישורו של הממונה, למחוק אותו מפנקסי העיריה.

מחיקת סכומים
באישור השר

339. כל סכום המגיע לעיריה בשל ארנונות או מסיבה אחרת, מותר למחוק אותו מפנקסי העיריה באישורו של השר, אם ראה לעשות כן לטובת הציבור.

ייצוג העיריה
במשפט

340. על אף האמור בכל דין, רשאית עיריה לפתוח בהליכים ולהתייצב לפני כל בית משפט או בכל הליך משפטי על ידי המזכיר, או על ידי פקיד העיריה או חבר המועצה שהורשו לכך בהחלטת המועצה אם באופן כללי ואם לענין מיוחד או להליך מיוחד, המצאת הזמנה או צו או כל מסמך אחר לראש העיריה או למזכיר יראו כהמצאה בת-פעל לעיריה.

חברי מועצה
ועובדי העיריה –
עובדי הציבור

341. כל העובד בשירות עיריה, וכן כל ראש עיריה, סגן ראש עיריה או חבר מועצה אחר, איש איש בתחום חובותיו, יראוהו לענין כל דין פלילי, כאדם העובד בשירות הציבור.

דין עובדי העיריה
כדין עובדי
המדינה

342. הוראות סעיף 18 לפקודת שיפוט בתי משפט השלום, 1947¹⁶, יחולו על פקידי עיריה ועובדיה כאילו הם עובדי המדינה.

חובת הפרסום

343. על אף האמור בפקודת הפרשנות¹⁷ אין חובה לפרסם ברשומות שום צו שניתן לפי הוראות הפקודה, אלא אם הפרסום נדרש בהוראות הפקודה.

מסירת הודעות

344. בלי לפגוע בהוראות הפקודה או של כל חוק עזר שהותקן לפיה, כל אימת שלפי הפקודה יש רשות או חובה ליתן לאדם הודעה או כל ידיעה אחרת, יראו אותה כנתונה לו כראוי, אם ניתנה באחת הדרכים האלה:

- (1) במסרה לאותו אדם, או במקום מגוריו הרגיל או הידוע לאחרונה לאחד מבני משפחתו המבוגרים, או למי שעובד עם משפחתו או מועסק על ידיה;
- (2) הונחה במקום מגוריו של אותו אדם או במקום עסקו, הרגילים או הידועים לאחרונה;
- (3) נשלחה בדואר במכתב רשום ומשולם מראש לפי מען אותו אדם במקום מגוריו או במקום עסקו, ההגילים או הידועים לאחרונה;
- (4) הודבקה במקום בולט בחצרים שאליהם מתייחסת ההודעה.

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, תשי"ד, עמ' 2.

¹⁵ חוקי אי"י, כרך ב', פרק צ"ו, עמ' 995.
¹⁶ ע"ר 1947, תוס' 1 סס' 1612, עמ' 224.

345. מקום שבפקודה או לפיה יש רשות או חובה ליתן הודעה או ידיעה אחרת לבעל או למחזיק של חצרים פלונים, יראו את המען כערוך כראוי אם יש בו התואר "הבעל" או "המחזיק" של אותם חצרים, ואין צורך בשם או תיאור נוסף.

346. מקום שהפקודה מחייבת פרסום של הודעה או של מסמך אחר בתחום העיריה, ולא נקבעה הוראה בדבר אופן הפרסום, יפורסמו ההודעה או המסמך בהנחת העתק מהם במשרדי העיריה, על מנת שיהיה נתון לבדיקה לכל דורש, ובהדבקה העתק על הבנין הראשי של משרדי העיריה או בקרבתו וכן במקומות ציבוריים אחרים בתחום העיריה שייקבעו על ידי החייב בפרסום.

347. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לכיצועה של הפקודה.

תקנות

תוספת ראשונה

(סעיף 2)

עיריות

שמותיהן	תחומיהן
אילת	ק"ת 1335, תשכ"ב, עמ' 2248.
אשקלון	ק"ת 948, תשט"ו, עמ' 1397.
באר שבע	ק"ת 330, תשי"ג, עמ' 564.
בני ברק	ק"ת 712, תשי"ז, עמ' 1606.
בת ים	ק"ת 1035, תש"ך, עמ' 1670.
גבעתיים	ק"ת 1166, תשכ"א, עמ' 2018.
הרצליה	ק"ת 1149, תשכ"א, עמ' 1798.
חדרה	ק"ת 862, תשי"ט, עמ' 628. 1500, תשכ"ד, עמ' 96.
חולון	ק"ת 1035, תש"ך, עמ' 1671.
חיפה	ק"ת 895, תשי"ט, עמ' 1194.
טבריה	ק"ת 888, תשי"ט, עמ' 1108.

שמותיהן	תחומיהן
ירושלים	ק"ת 39, תש"ט, עמ' 495; 292, תשי"ב, עמ' 1287; 880, תשי"ט, עמ' 973.
כפר-סבא	ק"ת 1283, תשכ"ב, עמ' 1539.
לוד	ק"ת 808, תשי"ח, עמ' 1601.
נהריה	ק"ת 1123, תשכ"א, עמ' 1350 (1752).
נצרת	ק"ת 1204, תשכ"ב, עמ' 62 (תשכ"ג, 182)
נתניה	ק"ת 888, תשי"ט, עמ' 1110.
עכו	ק"ת 1310, תשכ"ב, עמ' 1907.
פתח תקוה	ק"ת 1283, תשכ"ב, עמ' 1541.
צפת	ק"ת 60, תשי"י, עמ' 380.
ראשון-לציון	ק"ת 809, תשי"ח, עמ' 1521.
רחובות	ק"ת 745, תשי"ח, עמ' 167; 1363, תשכ"ב, עמ' 2618.
רמלה	ק"ת 494, תשט"ו, עמ' 344.
רמת-גן	ק"ת 1234, תשכ"ב, עמ' 516.
שפרעם	ק"ת 929, תשי"ט, עמ' 1756.
תל-אביב-יפו	ק"ת 1188, תשכ"א, עמ' 2580.

תקנות בדבר ישיבות מועצה והנוהל בהן

1. מועצה חקיים לפחות ישיבה רגילה אחת לחודש, ביום שתקבע לכך, לשם טיפול בענייניה הכלליים.
2. ישיבות המועצה יהיו סגורות וכל שאלה שתבוא לפניו תוכרע בהצבעה גלויה, אך מועצה רשאית לפתוח ישיבה לציבור, אם רוב החברים הנוכחים יחליטו כך.
3. ראש העיריה רשאי בכל עת לקרוא לישיבה של המועצה.
4. הזמנה לישיבת המועצה חתומה ביד ראש העיריה, ובה מפורשים העניינים העומדים לדיון, תונה עשרים וארבע שעות לפחות לפני הישיבה, במקום מגוריו הרגיל של כל חבר המועצה; אך מותר לשלוח הזמנה כאמור בדואר שלושים ושש שעות לפחות לפני הישיבה.
5. לא התקיימה ישיבה של מועצה חודש אחד, רשאים שליש לפחות של חברי המועצה לדרוש מראש העיריה לקרוא לישיבה, ואם ראש העיריה יסרב, או תוך ארבעה עשר יום מיום הדרישה לא יעשה כנדורש, רשאים אותם חברים לקרוא לישיבת המועצה.
6. עשרים וארבע שעות לפחות לפני ישיבת המועצה תודבק על הדלת החיצונית של משרד העיריה, או בסמוך לה, במשך שעות המשרד – מודעה על הזמן והמקום של הישיבה, כשהיא חתומה על ידי ראש העיריה, ואם נקראה הישיבה על ידי חברי המועצה – תהא חתומה על ידי אותם חברים ויפורשו בה העניינים העומדים לדיון.
7. אי-המצאת הזמנה לחבר מועצה לא תפגע בכשרותה של הישיבה.
8. לא יידון בישיבה שום ענין שלא פורש בהזמנה, אלא אם היו נוכחים בישיבה לפחות שני שלישים מכלל חברי המועצה והסכימו לכך; אין האמור בזה בא לגרוע מהוראות סעיף 171(1).
9. בכל ישיבה של מועצה שנכח בה ראש העיריה יהיה הוא היושב ראש; אם נעדר מן הישיבה יהיה סגן ראש העיריה היושב ראש; נעדרו שניהם, יהיה יושב ראש חבר המועצה שחברי המועצה הנוכחים אותה שעה יבחרו בו.
10. (א) כל פעולה של מועצה וכל שאלה שתבוא או שתעלה לפניו, מותר לעשותה, או להכריע בה, ברוב חברי המועצה הנוכחים והמצביעים, ובלבד שסך כל הנוכחים בישיבה, בין שמצביעים ובין שאינם מצביעים, לא יהיה פחות מהמנין החוקי.
- (ב) המנין החוקי יהיה מחצית כל חברי המועצה ועוד אחד, חוץ ממקרה שפקודה זו או דין אחר קבעו לו מנין חוקי מיוחד; אולם אם מספר חברי המועצה הוא בלתי זוגי, יהא המנין החוקי מחציתו של המספר העולה באחד על מספר כלל חברי המועצה, כגון שאם מספר חברי המועצה הוא תשעה, יהא המנין החוקי חמישה.
- (ג) לא היה מנין חוקי בשלוש ישיבות רגילות רצופות של המועצה, כל החלטה שתתקבל בישיבה השלישית, והמתייחסת לענין שניתנה עליו הודעה בהזמנות שהוצאו לכל אותן ישיבות, אפשר להגיש לממונה, ואם אישר אותה יראוה כאילו נתקבלה בישיבה שהיה בה מנין חוקי; אין האמור בסעיף קטן זה בא לגרוע מהוראות הפקודה או כל דין אחר המחייבים שענין פלוני יאושר ברוב מפורש של חברי המועצה.

11. היו הדעות בישיבה שקולות, תהא ליושב ראש הישיבה קול נוסף או מכריע.
12. פרוטוקול של כל ההחלטות שנתקבלו בכל ישיבה ייערך בדיוק על ידי המזכיר או פקיד אחר שנתמנה על ידי המועצה, יירשם בידו בפנקס מוחזק למטרה זו, ייחתם על ידי כל החברים המסכימים להחלטות ויאושר כפרוטוקול נכון של כל החלטות שנתקבלו.

תוספת שלישית

(סעיף 153)

הוראות בדבר בחירת נציגי החקלאים

1. משנוכח השר שנתמלאו התנאים המחייבים הקמת ועדה חקלאית (להלן בתוספת זו – ועדה) בתחום עיריה פלוגית, ימנה פקיד הבחירות לנהל את הבחירות נציגי החקלאים; אולם אם היו בחירות למועצת העיריה, וערב בחירות אלה היתה בתחום העיריה ועדה שנסתיימה כהונתה עקב הבחירות, פקיד הבחירות שנתמנה לענין הבחירות למועצה ישמש פקיד בחירות לבחירות נציגי החקלאים (להלן – בחירות).
2. לא יאוחר מהיום ה-15 מיום מינויו של פקיד הבחירות או מיום היבחרה של המועצה, הכל לפי הענין, יפרסם פקיד הבחירות בתחום העיריה רשימת החקלאים לענין הבחירות. ברשימת החקלאים יירשם מי שהיה חקלאי ביום היבחרה של המועצה או ביום המינוי של פקיד הבחירות, הכל לפי הענין.
3. תאגיד שהוא חקלאי, יבוא במקומו, לענין הבחירות, בן אדם המייצג את התאגיד לענין זה, על פי הודעה בכתב שנמסרה לפקיד הבחירות לא יאוחר מיומיים לפני מועד הבחירות.
4. היתה אדמה חקלאית בבעלות משותפת או בהחזקה משותפת או בעיבוד משותף בנסיבות שאליו היה יחיד במקום השותפים, היה נחשב כחקלאי, יראו לענין הבחירות כחקלאי כל שותף שהיה זכאי לשני דונט לפחות באדמה החקלאית אילו חולקה הבעלות או ההנאה בה בין השותפים; לא היה בנסיבות אלה אף שותף אחד זכאי לשני דונט, לפחות, יראו כחקלאים לענין הבחירות את אותם השותפים, במספר היוצא מחילוק מספר הדונמים של האדמה החקלאית בשותפים, שעל שמותיהם הודיעו כל יתר השותפים בכתב לפקיד הבחירות לפני פרסום רשימת החקלאים, ובאין הודעה כאמור, את השותפים שפקיד הבחירות בחר בהם, במספר כאמור.
5. כל הרשום ברשימת החקלאים או הטוען שהוא זכאי להירשם בה, רשאי, תוך שבעה ימים מיום פרסום רשימת החקלאים, להגיש לפקיד הבחירות ערר מנומק בכתב על יסוד הטענה שהוא או זולתו נרשם או לא נרשם, שלא כדין, או נרשם באופן לא נכון; הגיש אדם ערר ביחס לאדם אחר, ימציא לפקיד הבחירות העתק נוסף מכתב הערר, ופקיד הבחירות ימסור את ההעתק לאותו אדם.
6. פקיד הבחירות יחליט בערר לא יאוחר מהיום החמישי מיום הגשתו, ויודיע על החלטתו למעוניינים בה; החליט לקבל את הערר, כולו או מקצתו, יתקן את רשימת החקלאים בהתאם להחלטתו; החלטתו של פקיד הבחירות בערר תהיה סופית.

פקיד הבחירות

רשימת החקלאים

דיון תאגיד

דיון שותפות

ערר

החלטה בערר

7. דרישה לקיים בחירות יחסיות כאמור בסעיף 154 (א) לפקודה תיערך בכתב, תיחתם על ידי כל המבקשים ותוגש לפקיד הבחירות לא יאוחר מהיום ה-15 מיום פרסום רשימת החקלאים.
8. פקיד הבחירות יחליט אם נתקיימו או לא נתקיימו התנאים לקיים בחירות יחסיות ויפרסם הודעה על החלטתו בתחום העיריה, לא יאוחר מהיום ה-7 מיום הגשת הדרישה לקיים בחירות יחסיות.
9. המועצה תקבע את מספר חברי הוועדה לא יאוחר מהיום ה-10 מתום המועד להגשת דרישה לקיים בחירות יחסיות; לא עשתה כן, יקבע השר את מספר חברי הוועדה תוך עשרים יום מתום המועד להגשת דרישה כאמור.
10. הבחירות יתקיימו לא יאוחר מהיום ה-70 מיום היבחרה של המועצה או מיום מינוי פקיד הבחירות, הכל לפי הענין; פקיד הבחירות יקבע את יום הבחירות בתום המועד להגשת דרישה לקיים בחירות יחסיות ולאחר שנקבע מספר חברי הוועדה.
11. הבחירות יתקיימו באסיפה כללית של החקלאים.
12. פקיד הבחירות יפרסם הודעה על המועד ועל המקום של האסיפה הכללית בתחום העיריה, לא יאוחר מהיום ה-7 לפני יום הבחירות.
13. פקיד הבחירות ישב ראש באסיפה הכללית.
14. לא היה נוכח בשעה שנקבעה לאסיפה הכללית רוב מספר החקלאים, תידחה האסיפה שעה אחת, ואז תהיה חוקית, יהא מספר המשתתפים אשר יהא.
15. לא היו הבחירות יחסיות, ייבחרו הנציגים באסיפה על ידי הצבעה בהרמת ידיים, או בקלפי אם לפחות שנים מהנוכחים דרשו זאת, והמועמדים שקיבלו את מספרי הקולות הגדולים ביותר יהיו נציגי החקלאים; נמצאו שני מועמדים או יותר שזכו במספר קולות שווה, יוכרע ביניהם בהגרלה שיערוך פקיד הבחירות בו במקום; דרך בחירתם של נציגי החקלאים באסיפה הכללית, כשהבחירות הן יחסיות, תיקבע על ידי השר בתקנות.
16. לא היו הבחירות יחסיות, ייבחר לכל נציג החקלאים סגן שיבוא במקומו במקרים האמורים בסעיף 18; בחירת הסגנים תחיה באותו מעמד ובאותה דרך שבהם בוחרים את נציגי החקלאים.
17. פקיד הבחירות יודיע למועצה את תוצאות הבחירות ויקרא לישיבה הראשונה של הוועדה שתהיה תוך ארבעה עשר יום מיום היבחרה.
18. חדל נציג החקלאים מכהונתו או שנפסל מהיות חבר בוועדה, יחולו הוראות אלה:
- (1) נבחר נציג החקלאים האמור שלא בבחירות יחסיות יבוא במקומו סגנו, שנבחר לפי סעיף 16; לא היה, במקרה כאמור, לנציג סגן, או חדל גם הסגן מכהונתו או נפסל מהיות חבר בוועדה, רשאי השר למנות חבר חדש על פי הצעת ארגון הציבור שמטעמו נבחר החבר שמקימו נתפנה, ואם לדעת השר אין ארגון כזה – בהתחשב עם רצונם של אותם האנשים שהשר רואה אותם כנציגיו של אותו ציבור;

(2) נבחר נציג החקלאים האמור בבחירות יחסיות, ימלאו את מקומו בדרך שיקבע השר בתקנות.

19. השר רשאי, בתקנות, לשנות את המועדים לעשיית דבר על פי תוספת זו.

תקנות

תוספת רביעית

(סעיף 208)

הוראות להכנת התקציב

1. מול כל פריט של הכנסה והוצאה שבתקציב יירשמו הסכום שבתקציב המוצע לשנה הבאה והסכום שבתקציב המאושר לשנה השוטפת.
2. תקציב ההכנסה יכלול כל האגרות, הקנסות, תשלומי החובה, דמי השכירות, הארנונות וכל הכספים האחרים המשתלמים לקופת העיריה ויסודר לפי סעיפי הכנסה כוללים.
3. תקבולים בקשר לפעולות שאושרו בכתב על ידי השר כפעולות לתועלת הציבור יצוינו בנפרד.
4. לפני גוף התקציב יבואו תמציות המראות את הסך-כל של כל סעיף וסעיף בתקציב, ויהיו של ארבעה טורים: אחד להכנסה או להוצאה הממשיות של השנה האחרונה במלואה, אחד לתקציב המאושר של השנה השוטפת, אחד לתקציב המתוקן לשנה השוטפת ואחד לתקציב ההכנסה או ההוצאה של השנה הבאה.
5. תקציב ההוצאה יהא בנוי באופן שיראה במדויק ככל האפשר את הסכום הצפוי להיות מוצא למעשה במשך השנה.
6. בסעיף "שונות" לא יכלל שום פריט של תקבול או של הוצאה שמתאים לקבעו היטב בסעיף אחר.
7. הפרט "תלויות" או "שונות" יהיה מוגבל לחיובים פעוטים ומקריים שהם צפויים אבל אינם חשובים כדי להורות עליהם בנפרד.
8. לפריטים של תקבול או הוצאה, שאין לכלול אותם כראוי בתוך אחד הסעיפים המופיעים כבר בתקציב, יש לפתוח סעיפים או סעיפי משנה חדשים.
9. בתנאים כתיקנם אסור שסך כל ההוצאה האמודה של השנה יעלה על סך כל ההכנסה האמודה.
10. יהיו שני סעיפים בשכיל עבודות ציבוריות, שבראשון יירשמו כל השירותים החוזרים כל שנה, ובשניה – עבודות אחרות.
11. התקציבים המוגשים לשר יהיו מלווים דברי הסבר לכל פריט שבו היוצא מגדר הרגיל ולהפרש שבכל פריט בין ההוצאה המוצעת או ההכנסה הצפויה לבין התקציב המאושר של השנה הקודמת, כפי שהוא נראה בטורים המקבילים.

דב יוסף
שר המשפטים

כ"ד באב תשכ"ד (2 באוגוסט 1964)

רשומות

דיני מדינת ישראל

תוספת לפקודת העיריות נוסח חדש

מיום א' באלול תשכ"ד — 9 באוגוסט 1964

תיקוני טעויות

בפקודת העיריות, נוסח חדש, יש לתקן טעויות אלה:

בסעיף 116, במקום „אלף וחמש מאות לירות” צ”ל „חמשת אלפים לירות, ואם היה תאגיד — שבעת אלפים וחמש מאות לירות”;

בסעיפים 115, 117, 121 ו-122, במקום „חמש מאות” צ”ל „אלפיים וחמש מאות”;

בסעיפים 118 ו-119, במקום „מאתים וחמישים” צ”ל „אלף ומאתים וחמישים”;

בסעיף 288, במקום „מאה” צ”ל „חמש מאות” ובמקום „שלוש מאות” — „אלף וחמש מאות”;

בסעיף 196 יש למחוק את המלים „לעבודה מיוחדת”;

בסעיף 249 יש למחוק פסקה (8) ולתקן לפי זה את מספרי הפסקאות שלאחריה;

בסעיף 299 יש להוסיף „(ד) סעיף זה תחילתו ביום כ”ה בתשרי תשכ”ה (1 באוקטובר

1964).”

בסעיף 342 יש למחוק את המלים „סעיף 74 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (שפיטה לפי כתב אישום).”